

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2018-2023**

Magyarhertelend Község Önkormányzata

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	44
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	49
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	55
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	58
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	60
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	61
1. A HEP IT részletei.....	61
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	61
A beavatkozások megvalósítói.....	62
Jövőképünk.....	63
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
3. Megvalósítás.....	69
A megvalósítás előkészítése	69
A megvalósítás folyamata.....	69
Monitoring és visszacsatolás	70
Nyilvánosság	71
Érvényesülés, módosítás.....	72
4. Elfogadás módja és dátuma.....	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Magyarhertelend Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Történet

Magyarhertelend község Baranya megyében, Komlótól nyugatra, Péctől északnyugatra, Magyarszék és Bodolyabér között fekvő település. Közigazgatási szempontból Komló járáshoz tartozik. Magyarhertelend és Barátúr (amely ma Magyarhertelend része) a Baranya-csatorna térségében terül el, ahol a Mecsek nyúlványai végződnek, és találkoznak a Zselic és a Völgység dombjaival.

A legkorábbi utalás Hertelend létezésére egy 1225. évi káptalani oklevélben található, később a település neve az 1332. évi pápai tizedjegyzékben Horcholond néven szerepelt. A mai Magyarhertelend alapításának évét a historia domus adatai szerint 1738-ra tehetjük. A pécsi püspökség birtoka volt. Ekkor már rendelkezett templommal, ami azonban a török hódoltság idején teljesen elpusztult.

Reuter Camilló Baranyai falvak című munkájában ezt írta a település nevének eredetéről: "A falu Hertelend személyes eredetű. Ma is gyakran halljuk - *be hōrtelen ember* -, azaz hirtelen, gyors felindulású ember. Ebből a személyi tulajdonságból eredt a régi magyar *Hertelen* személynév, a mai község nevén a -d betű helynévképző.

Helybeli anekdota, hogy a régi falu a mai határ „Tassonya” elnevezésű dűlőjében állott, s a törökök elől menekülve húzódtak fel a hegyre, az erdő viszonylagos biztonságát adó oltalmába. „1566-ban a török portyázó csapatok teljesen felégették”

Ugyancsak a helynévcédulákból tudjuk, hogy „1775-ben Hertelend határában egy kis német település keletkezett, amelynek neve *Kishertelend*, vagy *Ufalu (Neudörfer)*." Eredetileg a pécsi káptalan javai közt szerepelt, csak a 18. században lett a pécsi papnevelde tulajdona. A 19. században *Nagyhertelendnek* nevezték.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

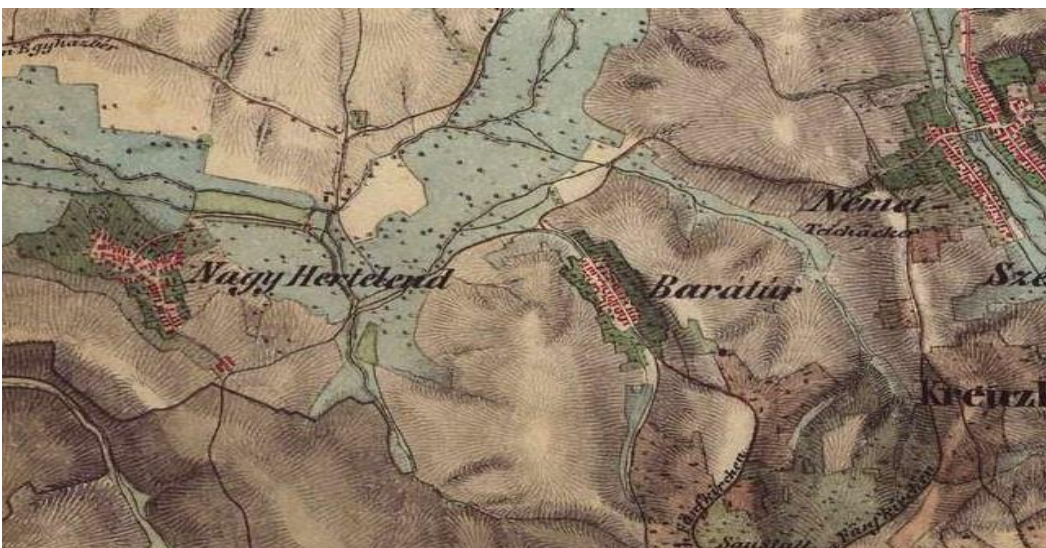

Római katolikus templomát 1777-ben emelték.

A ma hozzátartozó Barátúr már a középkorban lakott hely volt, a feltételezések szerint egykor szerzetesek lakták, mint arra neve is utal. 1745-től német telepések érkeztek ide. Barátútból a magyar lakosság át is települt Hertelendre. Így az tiszta német faluvá vált. 1949-ig érkeztek ismét magyarok a felvidékről. A hetvenes években Barátúrt Magyarhertelendhez csatolták, ekkor már csak 20-an vallották magukat németnek. Ebben nem annyira az beolvastódás, mint a II. világháború utáni kitelepítések játszottak szerepet.

A falu elhelyezkedése

A Mecsek északi lankáin fekvő Magyarhertelend ma a megye egyik leglátogatottabb fürdőhelye. Pécestől 25 km-re található. A megyeközponttól Orfűn át, valamint a 66-os úton Mánfa-Magyarszéken keresztül is

megközelíthető. Sásd-Komló viszonylatban busszal és vonattal is elérhető. A szomszédos Barátúrt is magába olvasztó település önálló közigazgatású, önálló védőnői és házi orvosi körzet.

Népművészet

Az egykori híres asszonyi fazekasságból mára már szinte semmi sem maradt. Magyarhertelendre az agyagkorsó készítése volt jellemző még a 19. század második felében is. A korabeli pecséteken is az agyagkorsó rajza látható. A régi kemencék helyei még láthatók néhány ház kertjében, udvarában.

1840 körül Thomaer Ignác plébános így ír erről: „...egy különös művészet virágzik itt, melyben a lakosnők a hajdani hetruskokkal vetélkednek és ez a korsókészítés. A fiatalabb vászonceléd – asszonyok, leányok korong segedelmével kisebb-nagyobb cserépkorsókat készítenek, melyek közt az ivóvíz vitelére használt keskenyebbek „bugyogókorsó” név

alatt nagy földön ismeretesek.....A korsó készítése éppen csak a hertelendi fehér népeknek kizárólag szabadalma. Az a leány, ki azt Hertelenden gyakorolja, akárhová, ha szinte Bodollára vitetik is, korsókészítésről többé nem gondoskodik, ellenben hozassék bárhonnán leány férjül Hertelendre korsós házba, a korsógyártást meg kell okvetlen tanulnia.”

Népviselet

A II. világháborút megelőző időben még megvoltak a népviselet nyomai Magyarhertelenden.

A női ruházat kétrészes volt, szoknyából és ingből, illetve blúzából állt. A lányok és a fiatalabb menyecskék általában fehér, puffos ujjú blúzban jártak, mire háromszögű, tarka kasmírkendőt vettek fel. Esetenként hímzett mellényt is hordtak. A térden aluli szoknya bécsi piros volt, alsó szélén bordúrral, melyről a koszorús szoknya nevet kapta. Lábukra maguk által kötött bütykös („csöcsös”) harisnyát húztak.

A férfiak fehér vászoningben jártak, melyen piros-kék-sárga-zöld hímzés volt. Feszés, fekete csizmanadrágot hordtak fekete csizmával. Vásárok, piacok, bevásárlások alkalmával kékfestő vászonkötényt kötöttek maguk elé.

A régi falusi műkedvelő előadások megszűntével az ott használt népviseleti ruhadarabok is eltűntek.

A falu jelene

Magyarhertelend az átgondolt fejlesztések eredményeképpen gyorsan fejlődik, és rendezkedik be az ide érkezők fogadására, színvonalas kiszolgálására. Egyre több az igényesen berendezett magánszállás, de a vendégek igényeik szerint helyezkedhetnek el panzióban, kempingben is.

Magyarhertelendet elsősorban a sok száz méteres mélységből feltörő termálvíz, és az erre épült árnyékos, szép strand tette kedvelt fürdőhellyé.

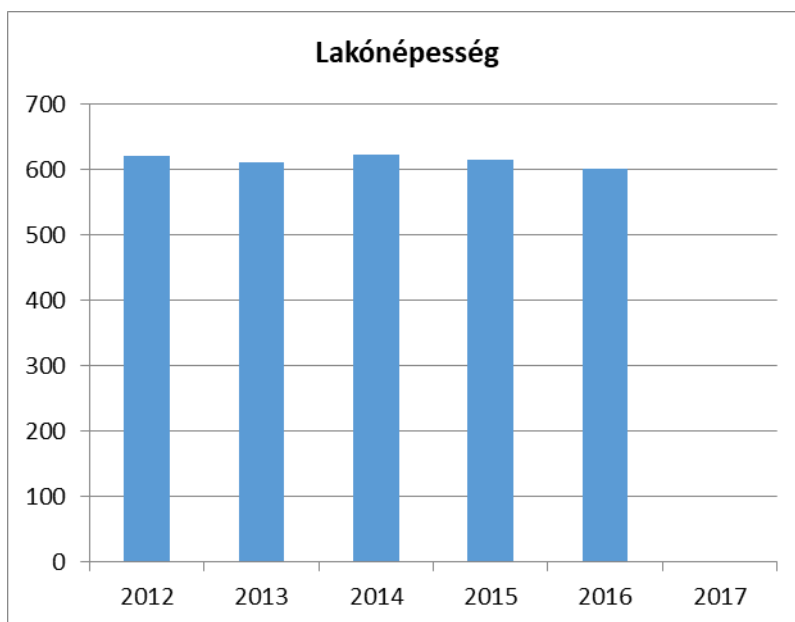
Demográfiai adatok

Magyarhertelend község demográfiai helyzetére a lakosság számának kismértékű ingadozása jellemző. Egyrészt a csökkenés a lakosság természetes fogyásából és kismértékű elvándorlásból adódik, valamint a növekvés a falu turisztikai vonzerejének köszönhető. Az utóbbi években a betelepülés meghaladta az elvándorlás mértékét. A külföldről érkezők több ingatlant is megvásároltak, akik kis számban le is telepedtek a faluban.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	620	bázis év
2013	610	98,4%
2014	623	102,1%
2015	615	98,7%
2016	601	97,7%
2017	n.a.	#ÉRTÉK!

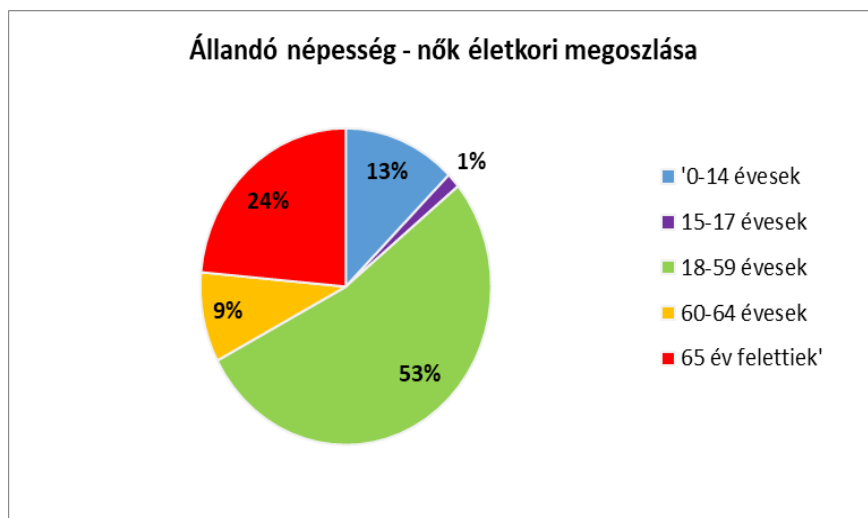
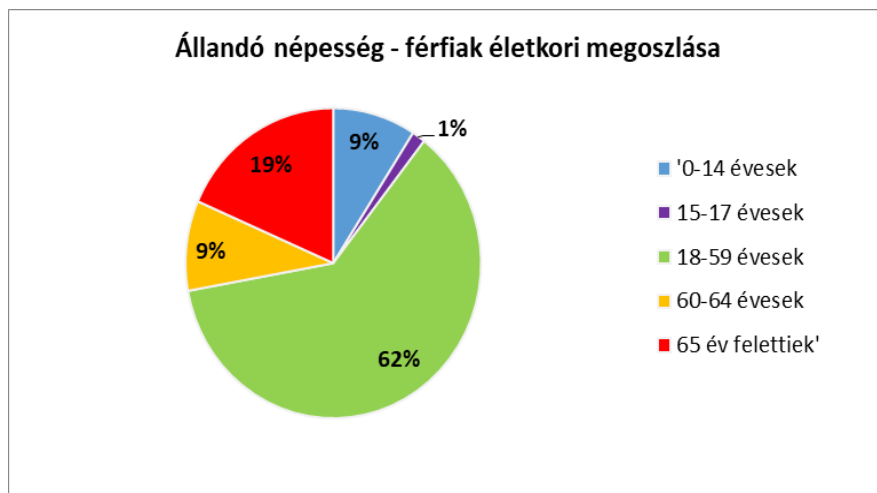
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	341	327	668	51,05%	48,95%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			14		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	31	41	72	4,64%	6,14%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	5	5	10	0,75%	0,75%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	210	174	384	31,44%	26,05%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	32	30	62	4,79%	4,49%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	63	77	140	9,43%	11,53%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	7	3	-4
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	8	12	4
Összesen		15	15

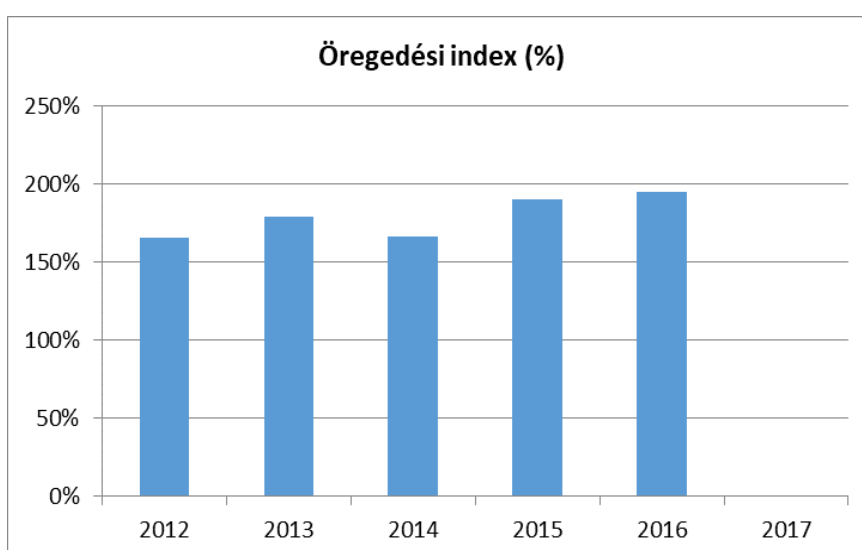
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Magyarhertelend népességszerkezetére kismértékű elöregedés jellemző. 2016-ban 82 fő 18 év alatti fiatalra 140 fő 65 év feletti lakos jutott.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	121	73	165,75%
2013	118	66	178,79%
2014	118	71	166,20%
2015	129	68	189,71%
2016	140	72	194,44%
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

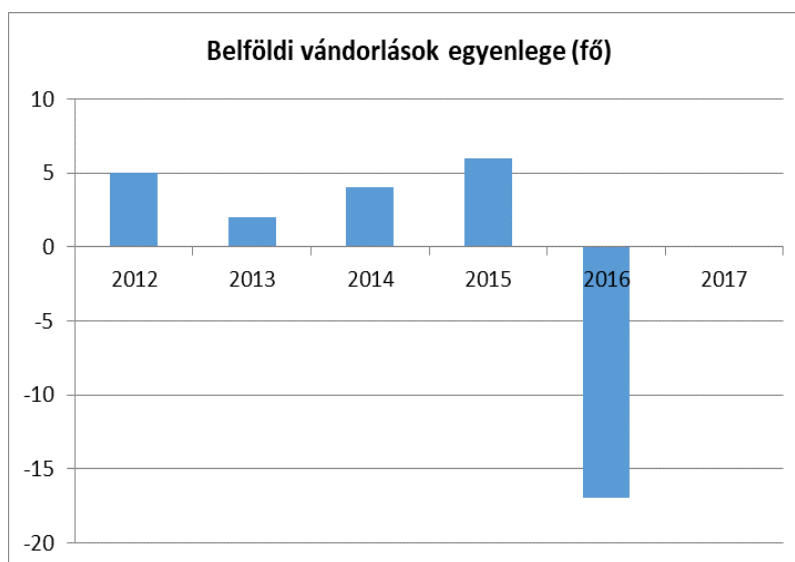
Az utóbbi években a Magyarhertelendre jellemző elvándorlás valamelyest csökkent. Kis mértékben, de megnőtt a faluba betelepülők száma. Ez alól a 2016-os év kivétel, amikor a korábbi évekhez képest az elvándorlás került ismét túlsúlyba.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	26	21	5	7,4
2013	24	22	2	3
2014	24	20	4	5,91
2015	26	20	6	8,81
2016	15	32	-17	-25,45
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

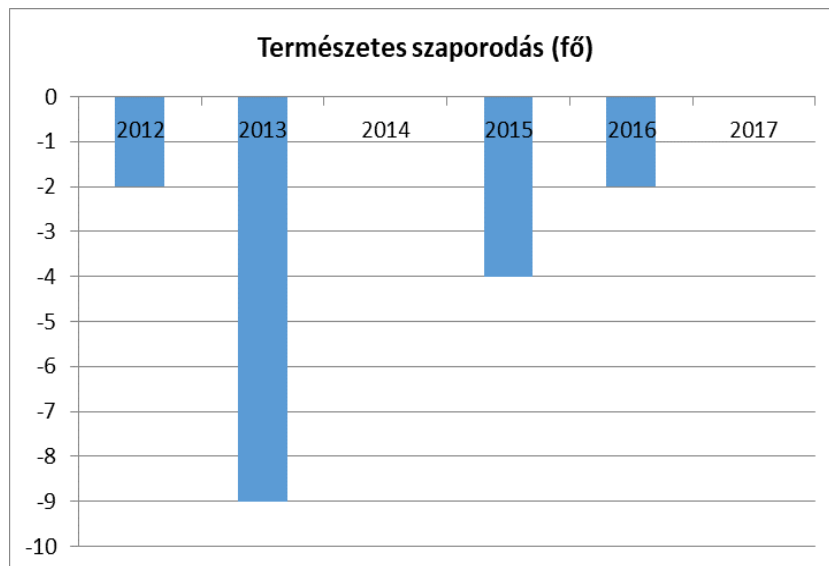

Magyarhertelenden a halálozások száma több éve meghaladja az élve születések számát. Ennek következtében a települést az előregedés jellemzi.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	5	7	-2
2013	3	12	-9
2014	9	9	0
2015	2	6	-4
2016	4	6	-2
2017	na	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Turisztikai lehetőségek Magyarhertelenden

1958 tavaszán urán és szén után kutatva 40 °C-os termálvíz tört a felszínre 350 méter mélyről, amely elsősorban reumatikus, ízületi, keringési, idegrendszeri betegségek gyógyítására, a fájdalmak enyhítésére szolgál. Az 1979-ben megnyitott kútból 1060 méter mélyről 62 °C-os termálvíz került a felszínre, mely káliumot, magnéziumot, mangánt, jódot, paraffint és szénsavat tartalmaz. A víz minősége, a vizsgált

alkotók alapján nátrium hidrogén-karbonátos jellegű, igen lágy, fluoridos termálvíz.

Termálfürdőnk Baranya megyében a Mecsek Hegyhát üdülőkörzet természeti értékeinek leggazdagabb területén helyezkedik el. A fedett élmény – és termálfürdő egész évben, az árnyékos szép strand a Gyógykerttel és a Vízi várral szezonálisan várja az idelátogatókat. A kétszintes fürdőépületben számos wellness szolgáltatás és Dél – Dunántúl egyedülálló Szaunaparkja nyújt kikapcsolódást mindenki számára.

Az idegenforgalmat 2 tágas kemping, 12 szobás panzió, étterem és a strand körül közel 200 magánüdülő várja.

A természetkedvelők számos turistautat találnak, sőt a szőlősgazdák pincéi is felkereshetők a bodolyabéri szőlőhegyen. A falu szépen rendben tartott műemlék jellegű épületei (pl. a templom, a plébánia épülete, a *Plávics-* és a *Ropoli-ház*), valamint a fürdő területén lévő évszázados kocsányos tölgy, természetvédelmi érték, egyaránt gazdagítják a látnivalókat.

A falu virágos, rendben tartott közterületei, a több rendezett park, a vízköpő - az iható forrásvízzel, a nyári programoknak helyt adó szabadtéri színpad, a millennium emlékére felállított kopjafa, a megújult játszótér a helybéli lakosság és az idegenforgalom számára is kellemes környezetet biztosítanak.

Gazdasági és befektetési lehetőségek, letelepedési előnyök Magyarhertelenden

- *Beruházási területek:* szabad beépítésre és közművesítésre alkalmas területek magánkézben vannak, rendezési terv készül
- *Ingtalan piac:* a településen üdülőfaló lévén magas a külföldi érdeklődés, főleg német, holland, belga. Nemcsak az üdülők, de a lakóházak iránt is nagy a kereslet.
- *Munkaerő kapacitás:* a településen magas az aránylag fiatal rokkant nyugdíjasok száma, akik jó képzettséggel és viszonylag jó munkaintenzitással rendelkeznek. Munkanélküliség az országos átlagnak megfelelő. A komlói szénbányák bezárásával sok szakképzett munkás vált munkanélkülivé.
- *Letelepedési előnyök:* A település földrajzi elhelyezkedése, a megyeszékhelyhez való közelsége, a növekvő turisztikai érdeklődés, a szép, tiszta, rendezett környezet mind-mind vonzóvá teszik Magyarhertelendet.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Magyarhertelend település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció-mentességet,
- szegregáció-mentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében, együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés,

kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított és megszervezett szociális gondoskodás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik életkoruk, egészségügyi állapotuk, jövedelmi és vagyoni helyzetük folytán problémáik megoldására önerőből nem képesek. A szociális gondoskodás biztosítása érdekében az önkormányzat, valamint annak szervei, továbbá a településen működő szociális, egészségügyi és civil szervezetek kötelesek együttműködni, a tudomásukra jutott, gondoskodást igénylő problémák megoldását kötelesek kezdeményezni.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk. A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyes programok, koncepciók: a Gyermekek és Ifjúsági Koncepció és a hozzá kapcsolódó Ifjúsági Cselekvési Terv, a Kulturális Stratégia, a Közoktatási Intézkedési Terv, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, a Sportkoncepció, Gazdasági Program a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket. Magyarhertelend település Önkormányzata folyamatosan törekszik a jövőbeni fejlesztésekre. Pályázatainknak köszönhetően fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy az esélyegyenlőségi programterven meghatározott célcsoportok számára is minőségi, akadálymentesített programokat tudjunk összeállítani a jövőben.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarhertelend Község Önkormányzat 2004. óta tagja a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulásnak. A Társulásban résztvevő önkormányzatok képviselő-testületei a közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében a Társulási Megállapodásban rögzített eljárásban és módon szervezik és oldják meg, hangolják össze a települési önkormányzatok alábbi feladatait, hatásköreit:

- **gazdasági és területfejlesztési feladatok**
- tanácsadás, rendezési tervek koordinálása, pályázatfigyelés
- szakmai oktatás, pályázat készítése,
- város- és községgazdálkodási szolgáltatás,
- kiegészítő alapellátási szolgáltatások (központi orvosi ügyelet),
- családsegítés, gyermekjóléti alapellátás,
- szociális alapellátás:
- idősek nappali ellátása,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- szociális szakellátás,
- családok átmeneti otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- belső ellenőrzés,
- informatikai szolgáltatás,
- tűz- és munkavédelem,
- közművelődési feladatok - Közkincs kerek-asztal,
- sport- és ifjúsági feladatok,
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde).

A Társulás Tanácsa megalapította a Szociális Szolgáltató Központ, valamint a Családsegítő és Gyermekekjóléti Szolgálat intézményeit 2007. január 1. napjával.

Magyarszéki központtal működik a Magyarszéki Mikrotérségi Önkormányzati és Óvodai Társulás, melynek településünk is tagja a társulás feladat elsősorban a környező települések óvodáinak és bölcsődéinek fenntartása. A társulás látja el a szociális étkeztést is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység. De a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. A településen élő aktív korú munkavállalókat az Önkormányzat közfoglalkoztatás munkaprogram keretein belül próbálja visszaterelni a munka világába. A jövedelmi- és vagyoni helyzetnek köszönhetően, a gazdasági kilátástalanság, ebben a térségben arra kényszeríti a település lakosait, hogy egy jobb, fejlettebb gazdasági szektorú környezetbe vándoroljanak. Munkaerőhiány jelentkezik, de a hátrányos helyzetűek nehezen integrálhatók vissza.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

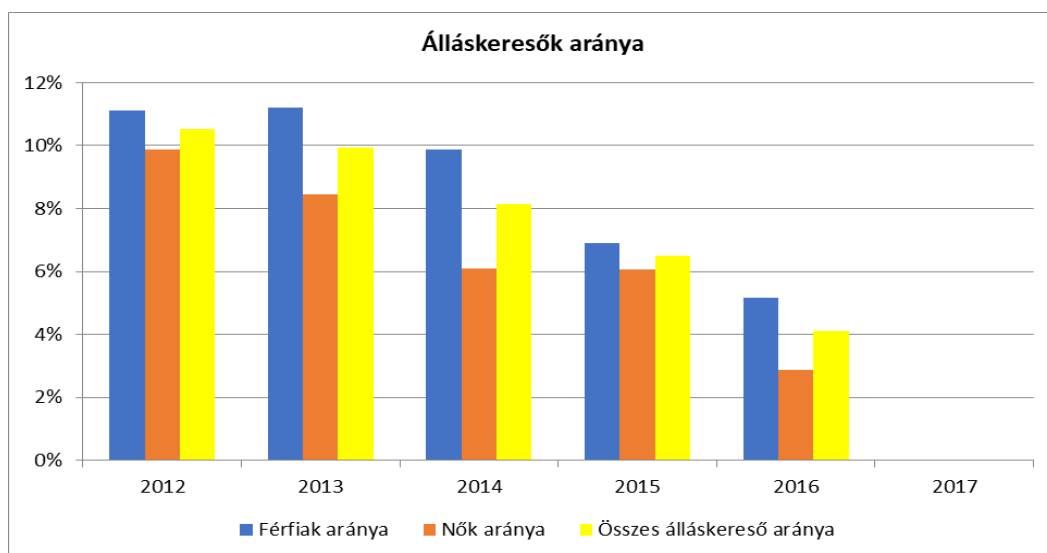
Ezen adatok vizsgálata során kapunk választ arra, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, szükséges-e minél előbb beavatkozások tervezése, megkezdése, illetve, hogy a nők vagy a férfiak körében jelent-e nagyobb gondot a munkanélküliség kérdése.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	259	223	482	28,75	11,1%	22	9,9%	51	10,5%
2013	261	225	486	29,25	11,2%	19	8,4%	48	9,9%
2014	263	225	488	26	9,9%	13,75	6,1%	40	8,1%
2015	261	223	484	18	6,9%	13,5	6,1%	32	6,5%
2016	247	209	456	12,75	5,2%	6	2,9%	19	4,1%
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	8,25	#ÉRTÉK!	6,5	#ÉRTÉK!	15	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

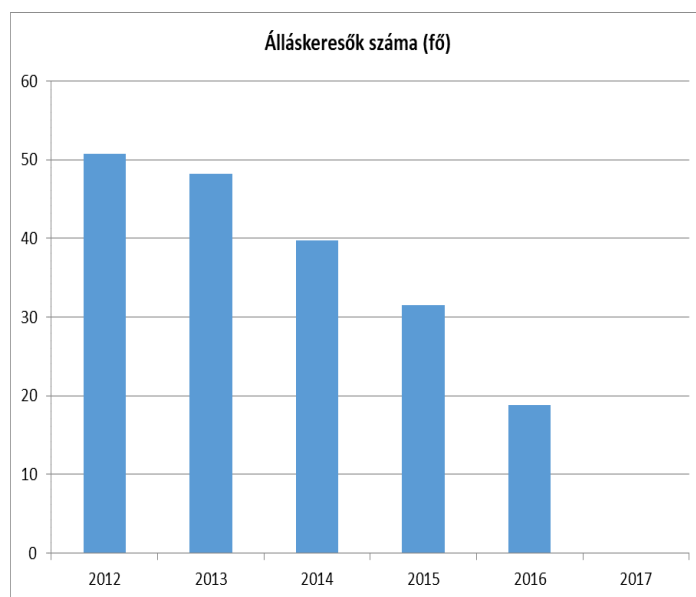
A munkanélküliek aránya a vizsgált időszakban 10,5 % és 4,1 % között mozgott. 2012. évtől folyamatosan, kis mértékben, ám egyenletesen csökken a regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma.

Az alábbi táblázat adataiból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban 2012. évben volt legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma (51 fő). A korcsoportos megoszlás viszonylag nagy szórást mutat. Míg 2012. évben az 55-59 éves korosztály 17,2%-a volt munkanélküli, a másik nagyobb arányú munkanélküliség ebben az évben a 20-24 évesek korosztályában volt megfigyelhető: 15,3%. 2013. évben e két korosztály mellett a 35-39 évesek csoportja is nagyobb arányú: 16,6%-os munkanélküliséget mutatott. 2015. évtől folyamatosan, kis mértékben csökken a munkanélküliek aránya, ám a 20-24 évesek korosztályánál még 2016-ban is 20%-os az arány, és a 35-39 évesek korosztályára is jellemző az állandósultnak mondható érték, ami évek óta 17% körül mozog.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		51	48	40	32	19	#ÉRTÉK!
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,25	1,5	0,75	1	1,25	1,5
	%	0,5%	3,1%	1,9%	3,2%	6,7%	#ÉRTÉK!
20-24 év (TS 1003)	Fő	7,75	8,5	8,5	4	3,75	1,5
	%	15,3%	17,6%	21,4%	12,7%	20,0%	#ÉRTÉK!
25-29 év (TS 1004)	Fő	6	2,75	3	3,75	1,75	1,25
	%	11,8%	5,7%	7,5%	11,9%	9,3%	#ÉRTÉK!
30-34 év (TS 1005)	Fő	6,5	5,5	2,75	2,25	1,25	1,75
	%	12,8%	11,4%	6,9%	7,1%	6,7%	#ÉRTÉK!
35-39 év (TS 1006)	Fő	6,25	8	7	5,5	3,25	1
	%	12,3%	16,6%	17,6%	17,5%	17,3%	#ÉRTÉK!
40-44 év (TS 1007)	Fő	3,5	2,5	2,75	2,25	1,25	1
	%	6,9%	5,2%	6,9%	7,1%	6,7%	#ÉRTÉK!
45-49 év (TS 1008)	Fő	3,75	1,75	4,75	5,25	2,25	0,5
	%	7,4%	3,6%	11,9%	16,7%	12,0%	#ÉRTÉK!
50-54 év (TS 1009)	Fő	5,75	5,5	3,25	2,75	1	1,25
	%	11,3%	11,4%	8,2%	8,7%	5,3%	#ÉRTÉK!
55-59 év (TS 1010)	Fő	8,75	9	5	3,25	1,75	n.a
	%	17,2%	18,7%	12,6%	10,3%	9,3%	#ÉRTÉK!
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2,25	3,25	2	1,5	1,25	2
	%	4,4%	6,7%	5,0%	4,8%	6,7%	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

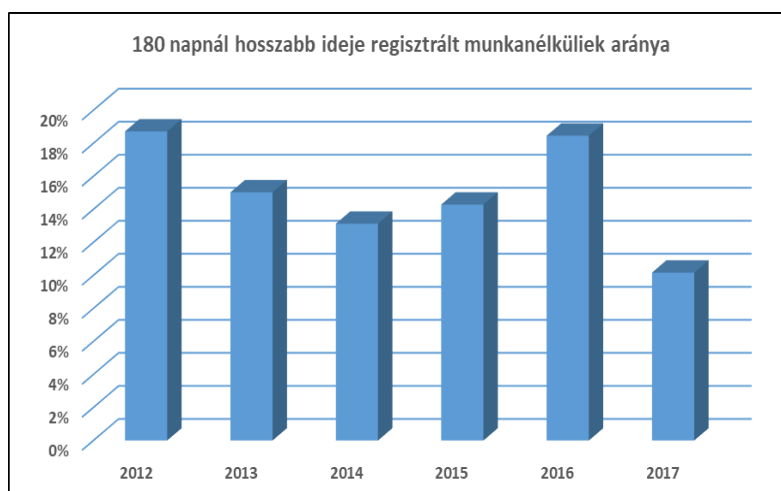

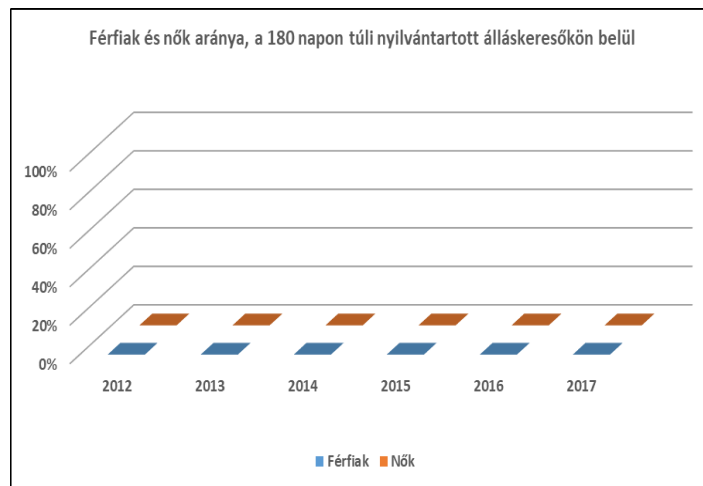
Az álláskereső számának csökkenése közmunka program segítségével történő visszaintegrálás sikerének eredménye.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	18,72			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	15,03			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	13,13			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	14,29			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	18,46			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	10,17			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban 2012 és 2017 között 15% körül mozog azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát

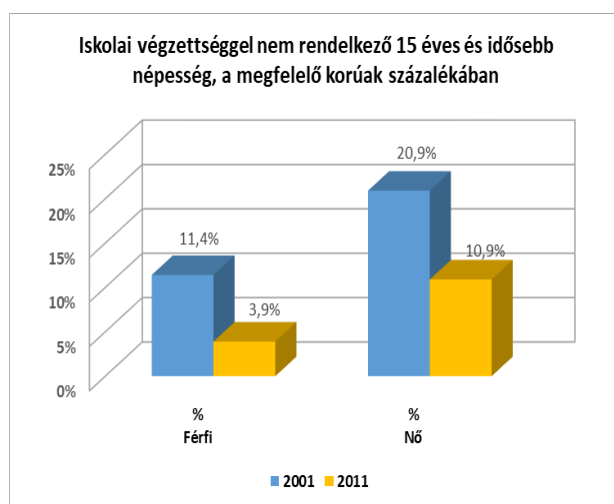
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Fenti tábla adatai azt mutatják, hogy településünkön nem csak az alacsony iskolázottsággal (8 általános vagy annál kevesebb) rendelkezőket sújtja a munkanélküliség, vannak köztük szép számmal szakmunkások, érettségizettek, de akadnak diplomások is. Középfokú felnőttoktatásban résztvevők száma 2015. évben 69 főre emelkedett. Magyarhertelenden található egy alapítványi fenntartású iskola – gimnázium, ahol esti és levelező képzésben általános iskolai és gimnáziumi képzés is folyik a nappali oktatási rendszerű gimnáziumi képzés mellett. Ennek köszönhető a magas létszám, amely létszám nem csak a falu lakosságából kerül ki, hanem a környező településekről is szép számmal járnak ide.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	88,6%	79,1%	11,4%	20,9%
2011	96,1%	89,1%	3,9%	10,9%

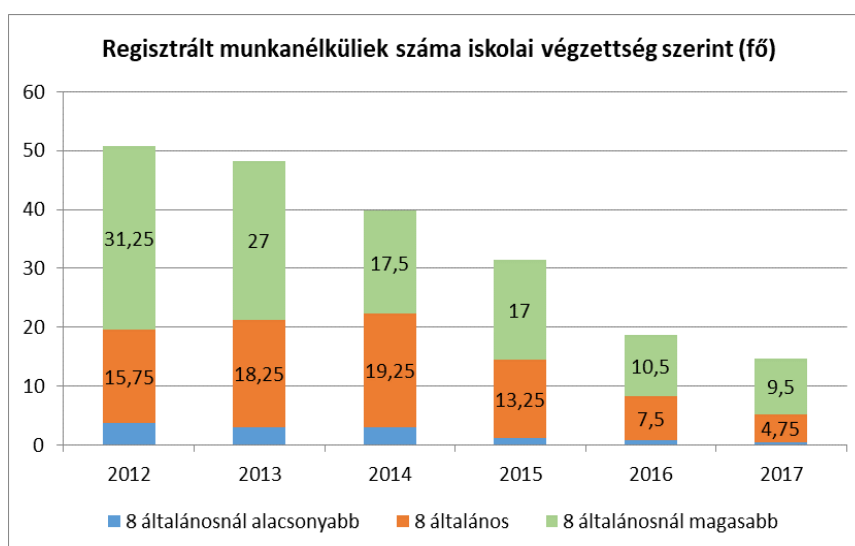
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	51	3,75	7,4%	15,75	31,0%	31,25	61,6%
2013	48	3	6,2%	18,25	37,8%	27	56,0%
2014	40	3	7,5%	19,25	48,4%	17,5	44,0%
2015	32	1,25	4,0%	13,25	42,1%	17	54,0%
2016	19	0,75	4,0%	7,5	40,0%	10,5	56,0%
2017	15	1	3,4%	4,75	32,2%	9,5	64,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

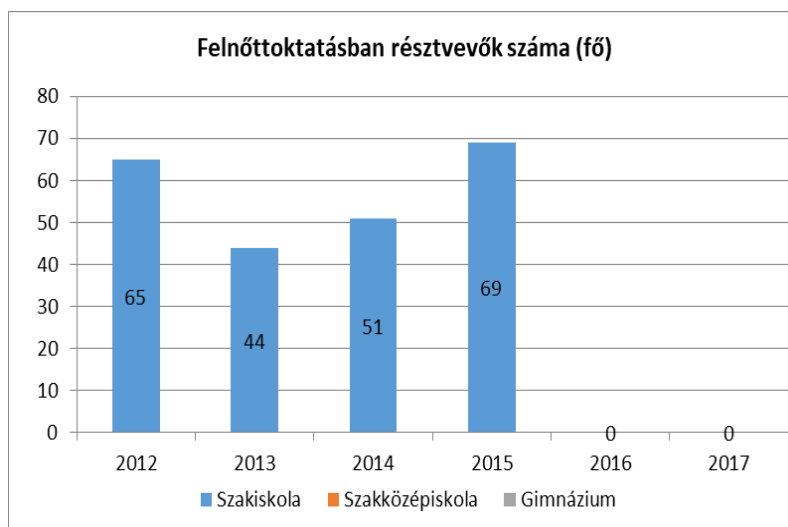
Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	15	n.a	#ÉRTÉK!
2013	40	n.a	#ÉRTÉK!
2014	32	n.a	#ÉRTÉK!
2015	36	n.a	#ÉRTÉK!
2016	31	n.a	#ÉRTÉK!
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulóinak száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	65	65	100,0%		0,0%		0,0%	129
2013	44	44	100,0%		0,0%		0,0%	143
2014	51	51	100,0%		0,0%		0,0%	189
2015	69	69	100,0%		0,0%		0,0%	161
2016	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!	
2017	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki tizenhatodik életévét nem töltötte be, valamint a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szerinti álláskereső, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és egyes törvények módosításáról szóló törvény (2011. évi CXCI. törvény) szerinti rehabilitációs ellátásban részesül. Közfoglalkoztatás keretein belül a településen a dolgozók parkok rendbetételét, árkok karbantartását, mezőgazdasági munkákat, téli hó eltakarítást, épületjavításokat, felújításokat, nyersanyag feldolgozást végeznek. Jelenleg közfoglalkoztatási programtól függően 40 fő dolgozik nálunk.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen működő vállalkozások jelentős része a szolgáltatóiparhoz kapcsolódik, azon belül is leginkább a turizmus ágazathoz köthető. A településről mind Komló, mind a megyeszékhely Pécs könnyen, gyorsan megközelíthető autóval és távolsági autóbusszal.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program a településen csak a közfoglalkoztatás munkaprogramon belül történik. Ezen kívül más képzés, továbbképzés, a település területén nem található. Ilyen jellegű képzéseket Komlón a Járási Munkaügyi Hivatalban szerveznek, ezek a szolgáltatások ott vehetők igénybe.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci szolgáltatást elsősorban a Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály végzi.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen nem működik saját fenntartású intézmény.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk róla.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják. A szociális ellátások feltételeinek biztosítása az állam és az önkormányzatok feladata. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szoc.tv.), és a helyi önkormányzatok - jogszabályra épülő - rendeletei határozzák meg az ellátásokra való jogosultságok feltételrendszerét. Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

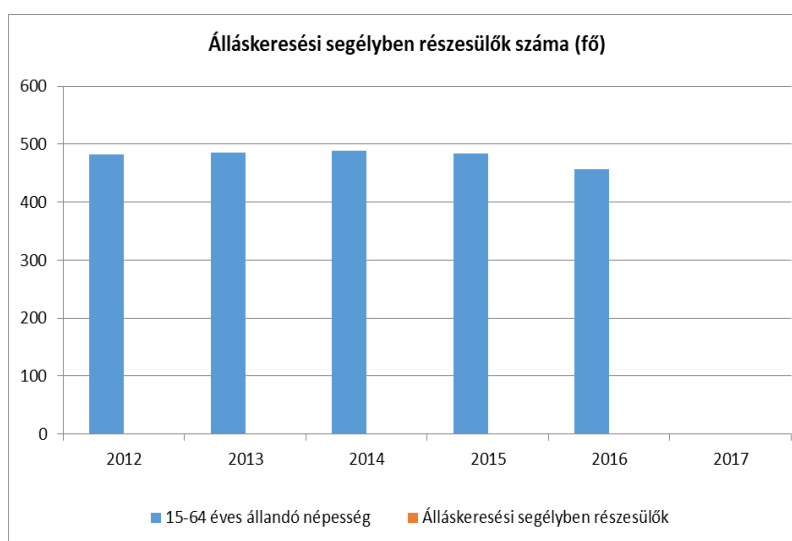
Aktív korúak ellátása lehet:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatás, melynek havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a.
- *Pénzbeli ellátások:* időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	482	n.a	#ÉRTÉK!
2013	486	1,5	0,3%
2014	488	n.a	#ÉRTÉK!
2015	484	n.a	#ÉRTÉK!
2016	456	n.a	#ÉRTÉK!
2017	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

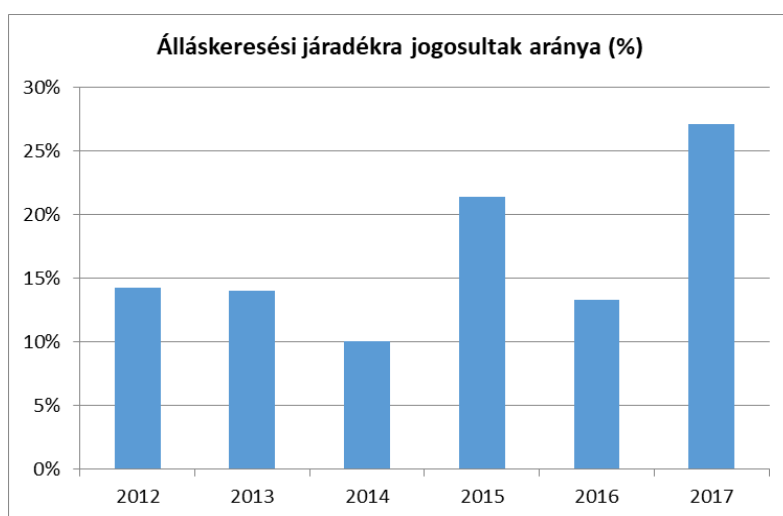

Az adatokból kiderül, hogy 2012. évtől közel azonos szinten mozog az álláskeresési segélyben részesülők száma. 2016-ban jelentkezik csökkenés ebben a számban. A változás nem szignifikáns, de jól látható mégis.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	51	7,25	14,3%
2013	48	6,75	14,0%
2014	40	4	10,1%
2015	32	6,75	21,4%
2016	19	2,5	13,3%
2017	15	4	27,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

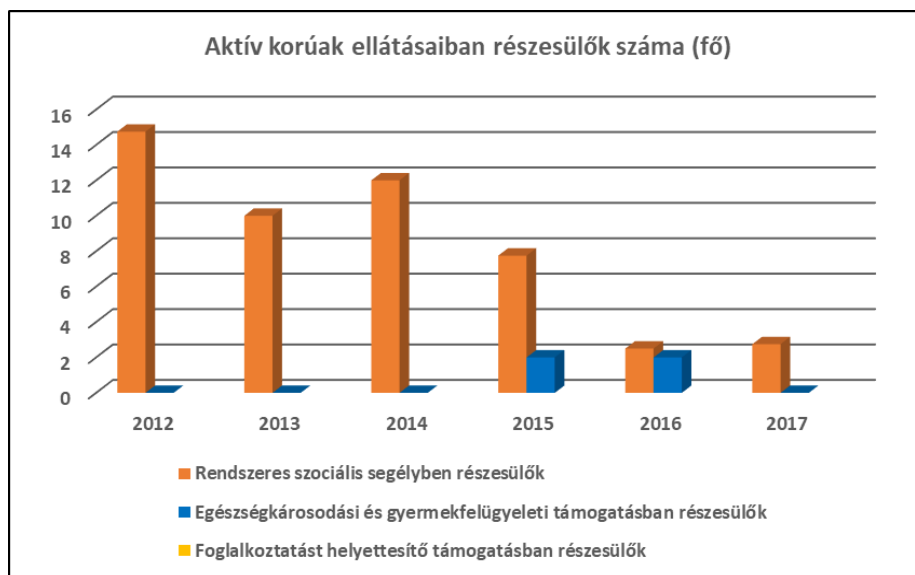
A táblázatból kiderül, hogy álláskeresési járadékra jogosultak száma nem túl magas a településen. A 2017. évi adat kiugróan magas azonban a korábbi évekhez képest: 27,1%.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	14,75	n.a	3,06%		0,00%
2013	10	n.a	2,06%		0,00%
2014	12	n.a	2,46%		0,00%
2015	7,75	2	1,60%		0,00%
2016	2,5	2	0,55%		0,00%
2017	2,75	n.a	#ÉRTÉK!		0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból látható, hogy a rendszeres szociális segélyben részesítettek és a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők 2012. évtől 2016. évig folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

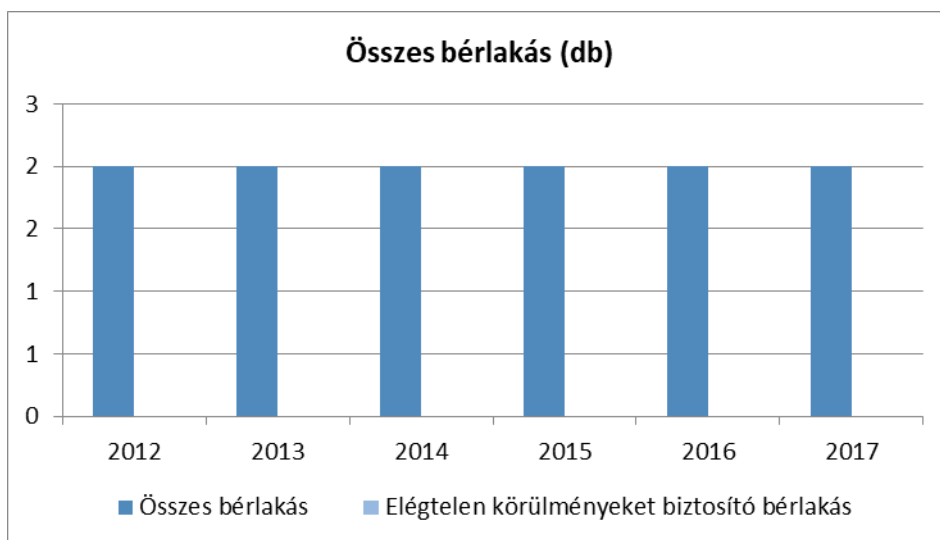
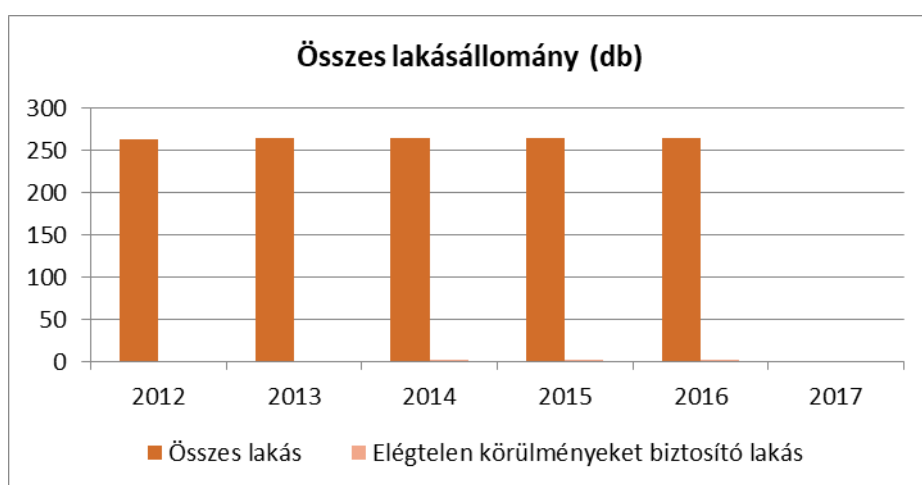
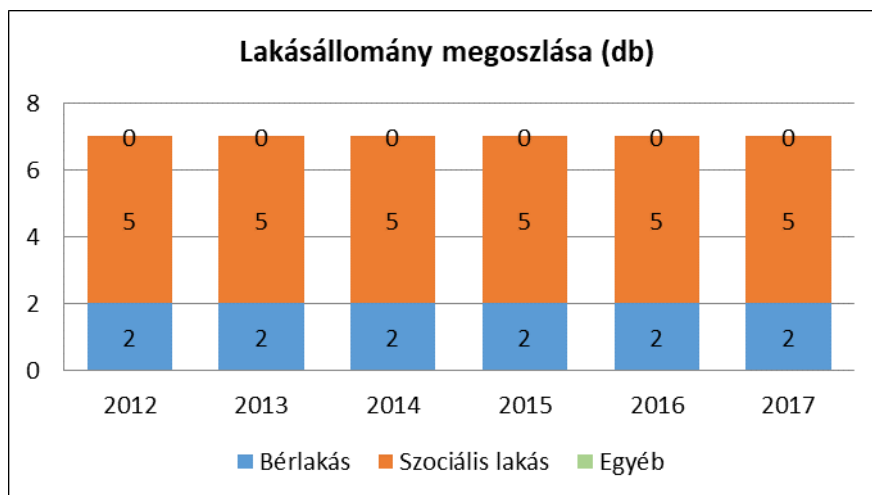
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodását. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	263	0	2	0	5	0	0	0
2013	264	0	2	0	5	0	0	0
2014	264	2	2	0	5	0	0	0
2015	264	2	2	0	5	0	0	0
2016	264	2	2	0	5	0	0	0
2017	n.a	n.a	2	0	5	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Magyarhertelend községben a vizsgált időszakban 260 lakás volt a településen, melyből 2 db a bérlakás.

b) szociális lakhatás

A községben 5 db új építésű szociális bérlakás van. A lakások összkomfortosak, teljesen kihasznált állapotban vannak, lakhatásra kiválóan alkalmasak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lakáscélra használt 1 db lakókocsi van a településen, amelyben 1 fő életvitelszerűen tartózkodik.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

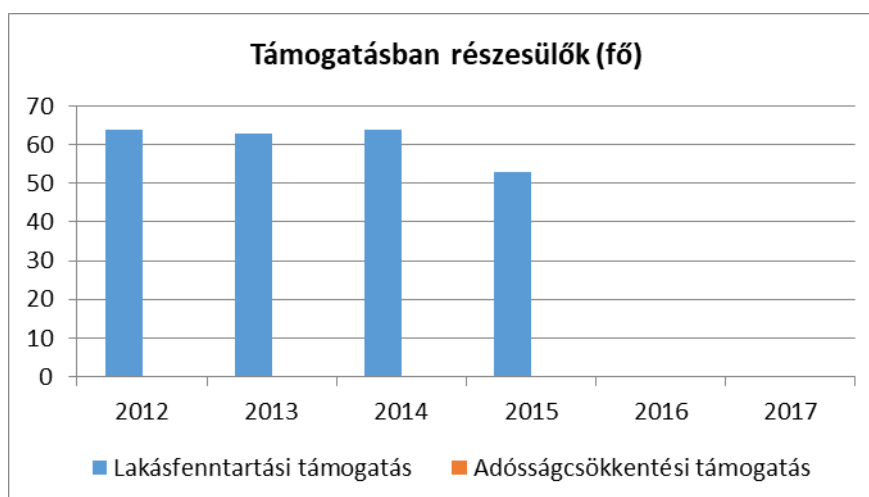
A lakásfenntartási támogatás, normatív alapon állapítható meg és a kérelmező jövedelmi viszonyaitól függ.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	64	n.a
2013	63	n.a
2014	64	n.a
2015	53	n.a
2016	n.a	n.a
2017	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatás működik. A lakásfenntartási támogatás, normatív alapon állapítható meg és a kérelmező jövedelmi viszonyaitól függ. A vizsgált időszakban 64-53 fő részesült a támogatásban.

e) eladósodottság

Nem rendelkezünk adatokkal.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Magyarhertelend településen, külterületen 2 kemping található lakóépülettel. A lakóövezetben elhelyezkedő lakásállomány közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése kialakított. A település területén működik a villamos energia hálózat, gázszolgáltatás, víz- és szennyvízhálózat. A közösségi közlekedést a Volán járatai biztosítják.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Magyarhertelend Községben szegregátumok nincsenek. A kérdéssor nem releváns.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi szolgálatot Magyarhertelenden házi orvos látja el. A településen a rendelés napi szinten folyamatos. Szükség szerint a házi orvos hához megy. A településen a gyermekeket a felnőtt házi orvos látja el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	n.a	n.a
2013	1	n.a	n.a
2014	1	n.a	n.a
2015	1	n.a	n.a
2016	1	n.a	n.a
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A koragyermekkorai szűréseket a védőnői szakszolgálat munkatársnője látja el.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és a rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés Komlón és a megyeszékhelyen biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Magyarorszáki Mikrotérségi Önkormányzati és Óvodai Társulás látja el a szociális étkeztést is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen található egy sportpálya, ahol a bajnoki labdarúgó mérkőzések zajlanak. A füves és aszfaltos pálya mindenki számára nyitott.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településen működő szociális alapszolgáltatások: falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

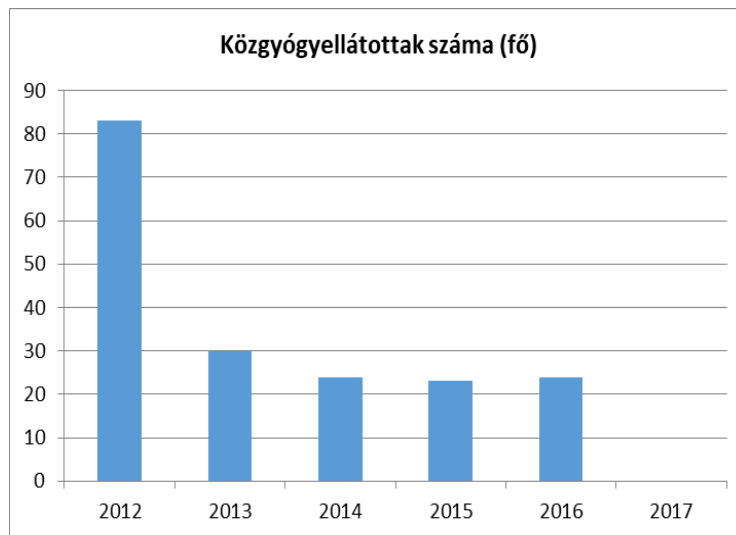
h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül nem ismert.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	83
2013	30
2014	24
2015	23
2016	24
2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
2013	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
2014	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
2015	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
2016	n.a	n.a	#ÉRTÉK!
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Évről évre egyre csökkenő számban veszi igénybe a feltételeknek megfelelő lakosság a közgyógyellátási igazolványt. 2016. évre a 2012. évi érték kb. negyedére esett vissza a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma. Ápolási díjban részesülők számára vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Közösségi élet színteréül szolgáló létesítmények a településen: önkormányzat épületében található nagyterem (házasságkötések, rendezvények) közösségi centrum, szabadtéri színpad a falu főterén, kastély (több teremmel) sportpálya. Barátúri erdei iskola épülete. A település közösségi élete ezekben az épületekben zajlik, bálók, búcsú, falunap, lakodalmak, sportrendezvények stb.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A település lakói számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzatnak nincs tudomása etnikai konfliktusról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a településünk fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön jelenleg nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aluliskolázottság	szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése
Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciók támogatás
Munkahelyre jutás - munkahely megtartás	Munkahelyek hozzáférési lehetőségének feltérképezése, fórumok, képzések

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Magyarhertelenden előregedés jellemző, ugyan a 18-59 év közöttiek teszik ki a lakónépesség javát, de sajnos a 0-14 évesek száma jóval alacsonyabb, mint a 60-65 év felettieké.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

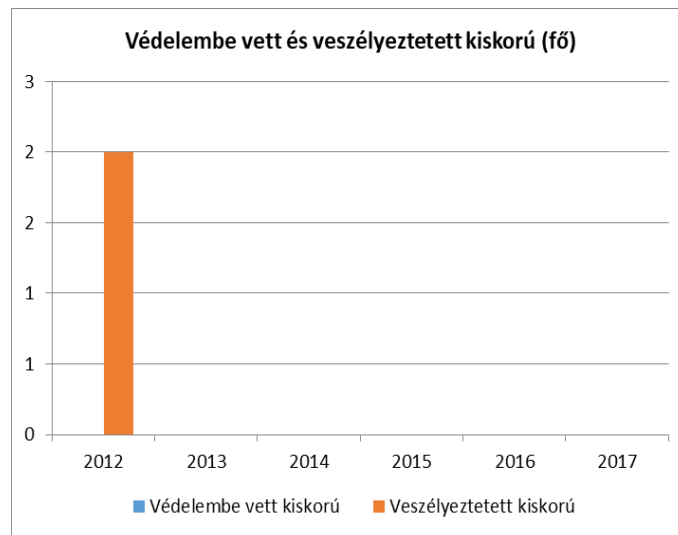
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	341	327	668	51,05%	48,95%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			14		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	31	41	72	4,64%	6,14%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	5	5	10	0,75%	0,75%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	210	174	384	31,44%	26,05%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	32	30	62	4,79%	4,49%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	63	77	140	9,43%	11,53%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	n.a	2
2013	n.a	n.a
2014	n.a	n.a
2015	n.a	n.a
2016	n.a	n.a
2017	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az iskolában, a háziorvosnál, a családsegítő szolgálatnál, vagy a gyámügynél fennáll a veszélyeztetettség gyanúja, akkor hivatalból jelzik a megfelelő szerv felé, akik kivizsgálják az esetet, és megteszik a szükséges lépéseket.

Magyarhertelend településen a gyermekvédelmi szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik, a településen működő oktatási intézményekben elhelyezett gyermekek életvitelét, környezetét. Bármiféle probléma esetén rögtön az önkormányzat általuk visszajelzést kap, és a lehető legnagyobb segítséget adja ezen családoknak

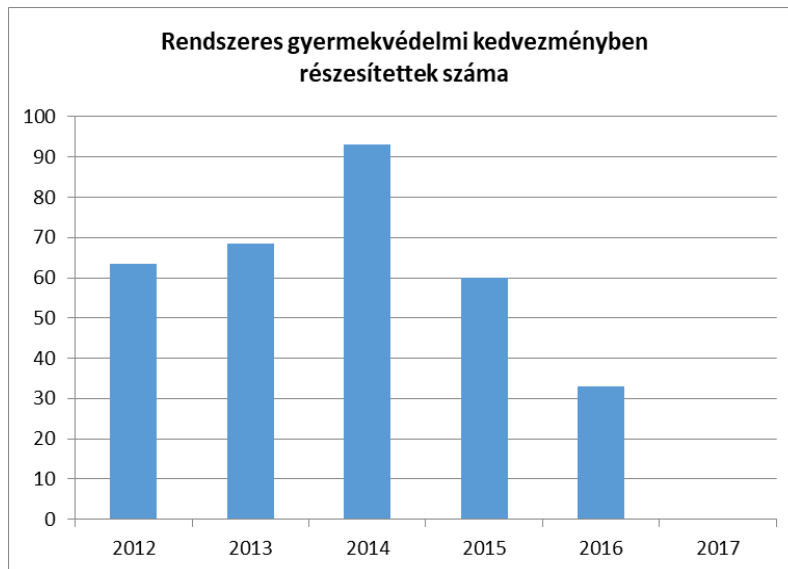
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A településen a Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2012 és 2016 között 63,5-33 között mozog. 2014. évben, a többi év értékéhez képest, kiugróan magas volt ez a szám: 93 fő. Azonban 2016-ra ez a szám 33-ra, a korábbiak körülbelül felére, csökkent.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	63,5
2013	68,5
2014	93
2015	60
2016	33
2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nem releváns

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	20	n.a	n.a	n.a	n.a	20
2013	23	n.a	n.a	n.a	n.a	23
2014	25	n.a	n.a	n.a	n.a	25
2015	22	n.a	n.a	n.a	n.a	22
2016	16	n.a	n.a	n.a	n.a	16
2017	13	n.a	n.a	n.a	n.a	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból látszik, hogy az ingyenes étkezésben résztvevők száma az óvodában az évek folyamán nagyjából hasonló tendenciát mutat. 2016. évtől figyelhető meg a létszámban némi csökkenést.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs ilyen a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincsen szegregátum, a kérdés nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

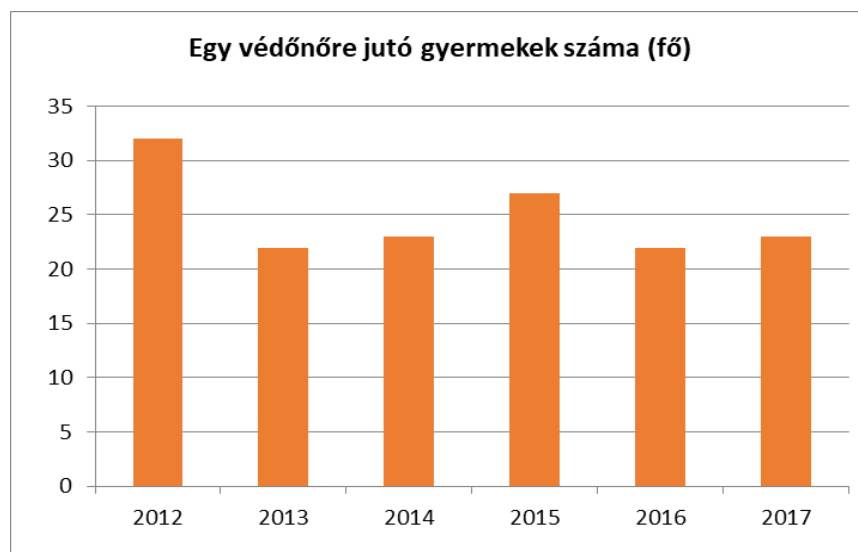
α) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátást 1 fő védőnő látja el a településen. A védőnő szükség szerint látogatja a gyermekeket valamint fogadóórát is tart. Az egyre fogyó gyermeklétszám, születési szám, gondozásba veendő terhes anyák számának csökkenése miatt az utóbbi évekre már nem is 1 egész védőnői státusz van a faluban. A védőnő több település védőnői szolgálatát látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	32
2013	1	22
2014	1	23
2015	n.a	27
2016	0,5	22
2017	n.a	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A községben a gyermekorvosi ellátást a házi orvos végzi. A településen nincsen betöltetlen házi gyermekorvosi praxis. A gyermekek egy részének TAJ-kártyája nem a faluban működő orvosi rendelőben van leadva, hanem másik település orvosa végzi az ellátást. Mind emellett Magyarhertelenden kívülről, más településekről is a helyi házi orvosi szolgálatot választották.

Szakorvosi ellátásra legközelebb Komlón és Pécssett van lehetőség.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	1280		249	0
2013	0	1300		265	0
2014	0	1331		267	0
2015	0	1353		255	0
2016	0	1372		247	0
2017	0	1365		236	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Fejlesztésre szoruló gyermekek Komlón kaphatnak legközelebb szakszerű térítésmentes ellátást. A védőnői szakszolgálat tesz javaslatot a gyermekek fejlesztésére, rehabilitációjára.

d) gyermekjóléti alapellátás

Településünk családsegítési és gyermekjóléti feladatait a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A gyermekjóléti feladat ellátás alapvető feladata, hogy segítse a gyermekek családban történő nevelkedését, kiemelt feladatuk a családban élő gyermekek érdekeinek védelme, a szülők támogatása annak érdekében, hogy a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlesztésük, családjuk körében biztosított legyen.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0

2016	0	0	0	0
2017	1	5	0	0

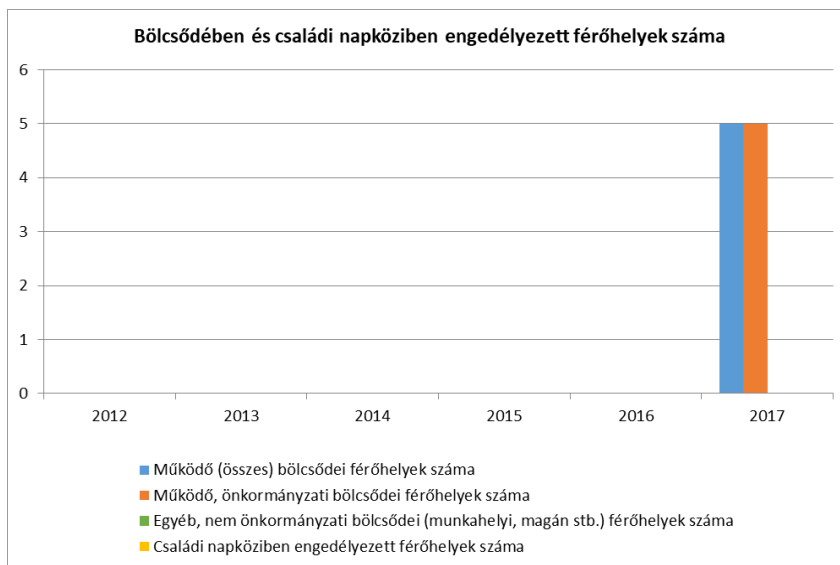
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Településünk óvodájában a 2017-es évtől bölcsőde is működik, ezért már bölcsődei elhelyezésre is van lehetőség a faluban. A bölcsődei helyekre is ugyanúgy 7 településről érkeznek gyermekek, mint az óvodába. Tekintve a környező települések bölcsődei férőhelyeinek számát, illetve azok elérhetőségét, mindenképpen előre mutató és pozitív lépésnek mondható, hogy létrejött önkormányzati bölcsőde.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

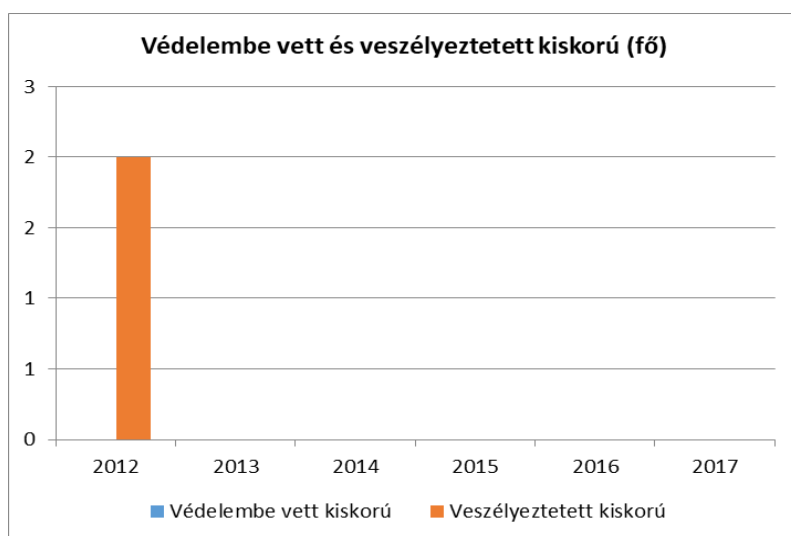
Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	5	5	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

e) gyermekvédelem

Településünk családsegítési és gyermekjóléti feladatait a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás megállapodás útján a Szent Borbála Otthon Nonprofit Közhasznú Kft. által fenntartott Családok Átmeneti Otthona intézményben megszervezi a krízishelyzetbe került családok elhelyezését.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen egy nagypályás labdarúgó pálya van. Itt a település focicsapata rendszeresen fogadja a vidéki csapatokat a bajnokság keretein belül.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Az óvodában biztosítunk ingyenes étkezést a rászorulóknak. Az étkezést a magyarországi székhelyű társulás konyhája biztosítja. Ingyenes tankönyv ellátásban részesülők az adott iskolában juthatnak hozzá.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az önkormányzatnak nincs ilyenről tudomása.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzat a gyerekek részére több közösségi rendezvényt tart, ahová a gyermekeket, mint szereplőket vonjuk be (közös karácsonyi műsor, március 15-i műsor, karácsonyi hangverseny, húsvéti tojás kereső, majális stb.). Óvodánk, iskolánk is csatlakozik minden rendezvényhez zenés műsorral. Már kis korban az óvodánkban zajlik a gyerekek készségfejlesztése tehetségük felfedezése és segítése, egyéni képességük kihasználása. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat keretein belül is lehetőség van a gyermekek fejlődésének segítésére. Több közös programot is szerveznek a munkatársak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		1	
Hány településről járnak be a gyermekek		7	
Óvodai férőhelyek száma		25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		7.00-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		4 hét	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		2	0
Gyógypedagógusok létszáma		0,2	0
Dajka/gondozónő		1	0
Kisegítő személyzet		0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen 1 óvoda működik, ahová 7 településről járnak a gyerekek. Az óvoda 1 csoporttal működik 25 fős férőhellyel. Nyári óvodai foglalkozás is van, de ennek időpontja változó. A személyi feltételek adottak az óvodában dolgozók között hiányzó létszám nincs.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	15	1	25	1	22	n.a
2013	13	1	25	1	30	n.a
2014	15	1	25	1	25	n.a
2015	17	1	25	1	22	n.a
2016	16	1	25	1	16	n.a
2017	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kiderül, hogy az óvodában a férőhelyek száma magasabb – kivéve 2013. évben, mint a beírt gyermekek száma, ezért lehetőségünk van további gyermekek fogadására. A településen a 3-6 éves korú gyermekek száma kevesebb, mint az óvodába beírt gyermekek száma. Ez azért van, mert 7 településről járnak hozzánk a gyermekek, illetve a helyi óvodáskorú gyerekek közül nem mindenki a magyarhertelendi óvodába jár, hanem a szülők környező települések valamelyikére viszik gyermeküket.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2012/2013	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2013/2014	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2014/2015	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2015/2016	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2016/2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen csak esti és levelező rendszerű általános iskola működik, amely felnőttoktatást biztosít 8. általános iskolát nem végzettek számára. A gyermekek a közelben lévő településekre (Komlóra, Sásdra, Magyarszékre, Mindszentgodisára, Pécsre) járnak iskolába. Utaztatásuk a település iskolabuszával, menetrend szerint történik, valamint a Pannon Volán menetrend szerinti járatait veszik igénybe. Illetve előfordul, hogy a szülők hordják gyermeküket saját gépkocsival.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a	n.a	1
2012/2013	n.a	n.a	2
2013/2014	n.a	n.a	2
2014/2015	n.a	n.a	1
2015/2016	n.a	n.a	1
2016/2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humánerőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola szinte minden pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen. A pedagógusok továbbképzése részben önkormányzati részben uniós forrásokból valósul meg. Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drog prevenciót, egészségnevelést illetően.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés a közszolgáltatás nyújtása során nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az iskolák közti versenyek, vetélkedők, tanulmányi eredmények mutatják a különbségeket.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	n.a
2012/2013	n.a
2013/2014	n.a
2014/2015	n.a
2015/2016	n.a
2016/2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek napközbeni ellátása	Délutáni napközi, családi napközi, iskolai, óvodai foglalkozások, klubok, szakkörök megszervezése pályázati segítséggel.
Korai iskola elhagyás	Legalább 16 éves korig, de inkább még azon túl is folytasson a célcsoport iskolai tanulmányokat. Korai gyermekvállalás lejjebb szorítása. Szakemberek bevonása. Tájékoztatók, felvilágosító előadások, fórumok szervezése.
Gyermekvállalási kedv támogatása	Élhetőbb település kialakítása. Vonzó programok, intézmények, szolgáltatások biztosítása – gyermekvállalási kedv növelésére

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. kimondja, hogy senki nem kerülhet olyan tulajdonsága miatt hátrányba, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

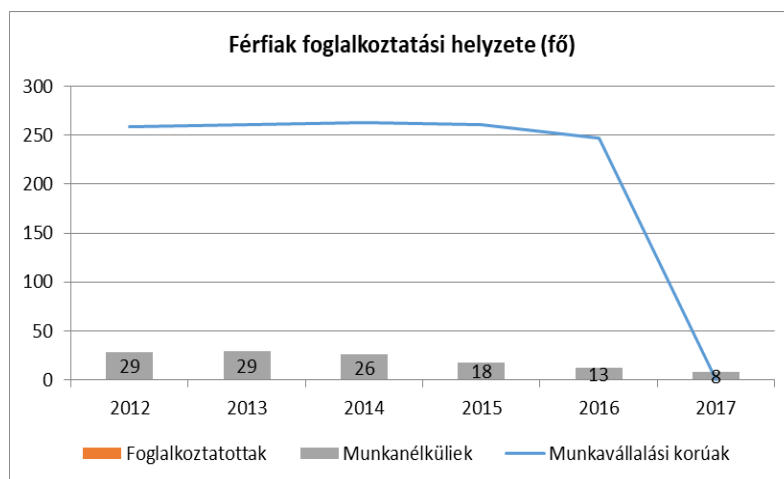
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

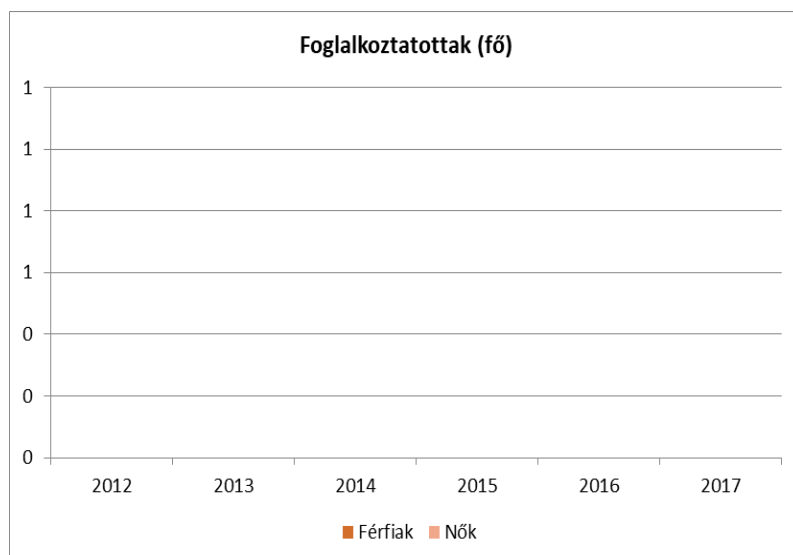
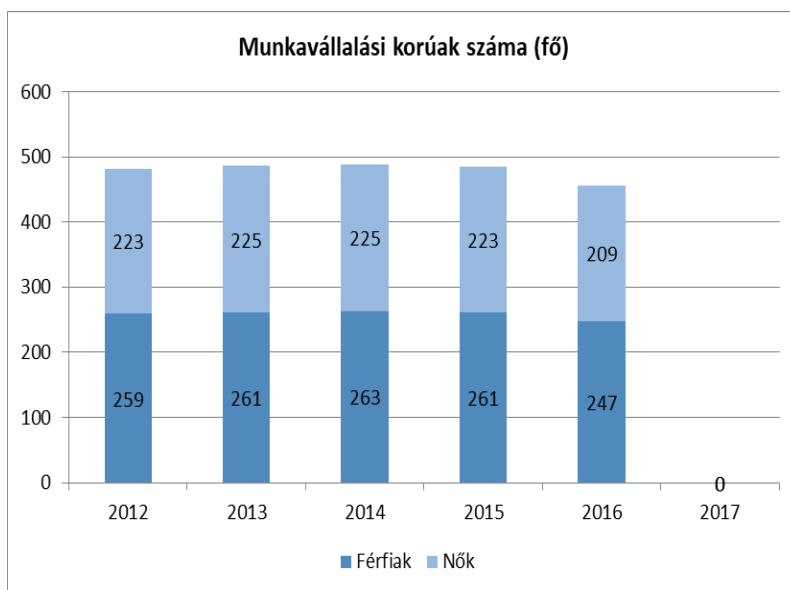
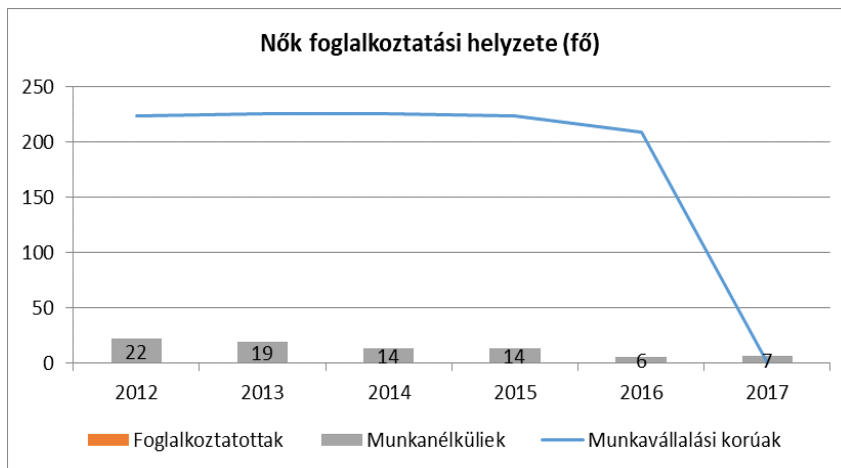
A településen élő nőket gazdasági szempontból a munkahelyek hiánya- és a foglalkoztatási nehézségek különösen sújtják. Foglalkoztatás területén, Magyarhertelenden elsősorban a közfoglalkoztatási munkaprogram ad lehetőséget a munkába történő visszaintegrálásra. A településen az alábbi táblázat mutatja, hogy a munkavállalási korú nők és a férfiak aránya közel azonos. Munkanélküliség szempontjából azonban észrevehető, hogy a nők alacsonyabb számban vannak a férfiakhoz képest.

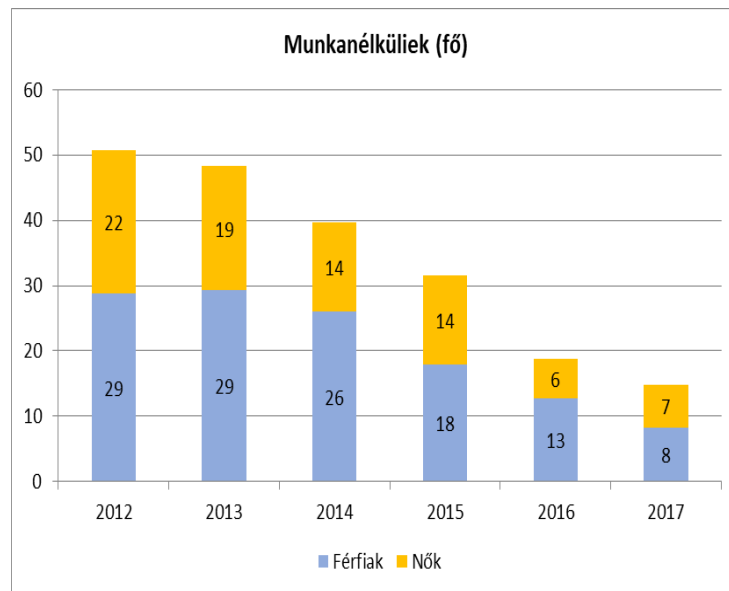
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	259	223			29	22
2013	261	225			29	19
2014	263	225			26	14
2015	261	223			18	14
2016	247	209			13	6
2017	n.a	n.a			8	7

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az önkormányzat start munka keretein belül foglalkoztat nőket is. A programokban szerepelnek képzések parkgondozó, alapképzettség fejlesztő, gyógynövény termesztő, mely tanfolyamok nem csak nőknek szólnak, de túlnyomó többségük nő.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A nők esélyeit rontja a gyermekvállalás miatt kiesett munkaidő, visszatérésük a munkába sokszor nehézkes. A nők között is hátrányos helyzetben vannak a 45 év felettiek a változó képzettségi követelmények miatt, valamint a fiatal pályakezdők is, akiknek nincs megfelelő szakmai tapasztalatuk.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen a foglalkoztatásban hátrányos megkülönböztetés nincsen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen 2017. évtől bölcsőde is működik, 5 férőhellyel, amely hozzájárul a gyermekek nappali gondozásához. Ez által javítja a kisgyermekes anyukák munkába való visszatérési esélyét.

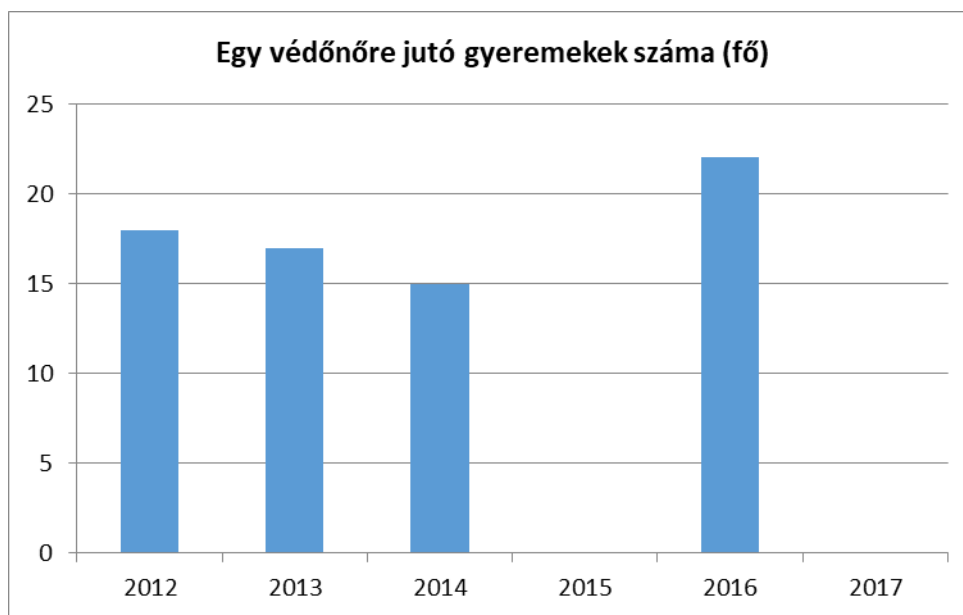
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarhertelend településen a család, anya- és gyermekgondozást a védőnői szolgálat látja el, Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	18	18
2013	1	17	17
2014	1	15	15
2015	n.a	11	#ÉRTÉK!
2016	0,5	11	22
2017	n.a	15	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az Önkormányzat felé ilyen bejelentés nem érkezett.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás megállapodás útján a Szent Borbála Otthon Nonprofit Közhasznú Kft. által fenntartott Családok Átmeneti Otthona intézményben megszervezi a krízishelyzetbe került családok elhelyezését.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzatban dolgozó emberek nagy többsége nő. A képviselő testületi tagjai között 1 nő van. A startmunka program keretében dolgozók jelentős része nő. A konyhai alkalmazottaink mind nők. Az óvodában foglalkoztatottak mind nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket érintő problémák a foglalkoztatásban jelennek meg. A településen a különböző foglalkoztatásokban a nőket könnyű fizikai, illetve szellemi munkára lehetne alkalmazni. Az ilyen jellegű munkákból kevesebb van, ezért a nők elhelyezkedése a munka világába sokkal nehezebb. A településen jelen lévő vállalkozások is próbálnak munkát biztosítani olyan munkakörben, ahol lehetséges nőket alkalmazni. A szülésről visszatérő anyukák, illetve a fiatal, munkatapasztalattal nem rendelkező nők még mindig hátrányosabb helyzetben vannak. Az önkormányzat próbál minél több nőt foglalkoztatni és ez által enyhíteni a nőket érő problémákon.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kisgyermekes édesanyák, nők visszaintegrálása a munkába	Olyan munkahelyek teremtése ahol a nők dolgozni tudnak, akár részmunkaidőben is. Munkahelyre eljutás, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása. Családbarát vállalkozások beindítása, bevonása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarhertelend településre a demográfiai mutatók alapján az elöregedés a jellemző. 2016-ban 72 fő 14 év alatti fiatalra 140 fő 65 év feletti lakos jutott.

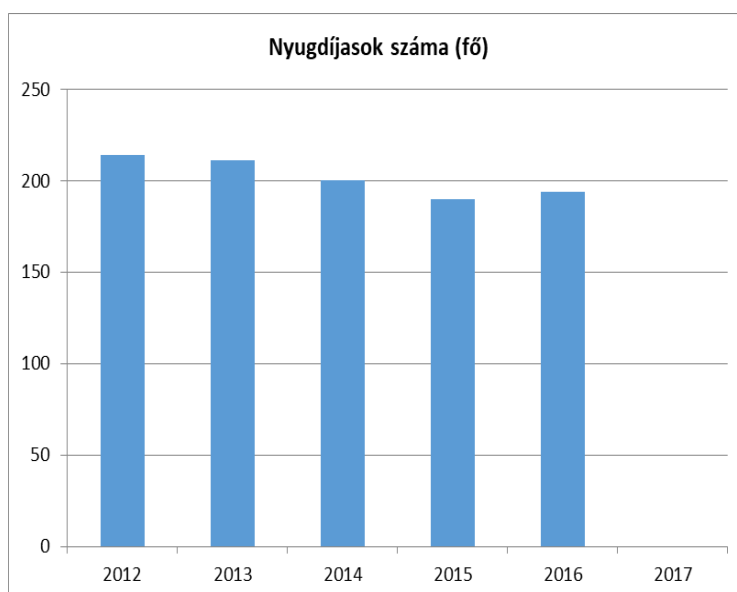
Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak.

Az idős ember egyedül marad, elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége romlik. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	95	119	214
2013	95	116	211
2014	96	104	200
2015	90	100	190
2016	88	106	194
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen 2012-2016 évek között 214-194 fő nyugdíjas él. Minden 65 év feletti ember rendelkezik nyugdíjjal vagy nyugdíjszerű ellátással. A település öregedési indexe évről évre növekszik, ezért az időskorúak problémáit kiemelten kell kezelni.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen nem jellemző az időskorú nyugdíjasok foglalkoztatása. Az aktív időskort betöltők otthoni háztáji munkát végeznek. Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltőkről nincs adat, hogy dolgoznának.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

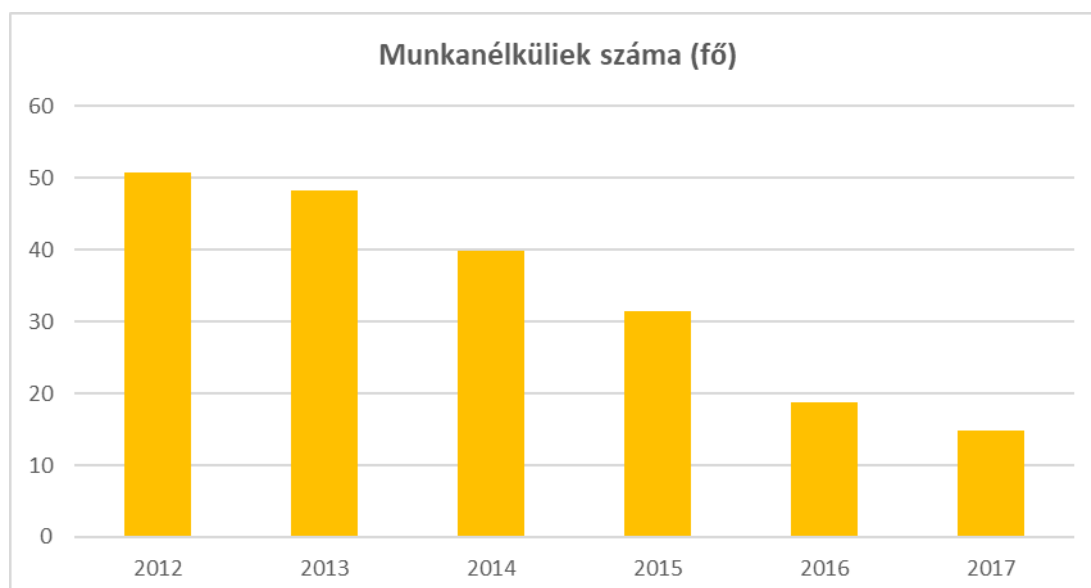
A nyugdíjasok foglalkoztatása a nyugdíjrendszer miatt problémás. Választani kell a nyugdíj vagy a foglalkoztatás között. A Magyarhertelendi Nyugdíjas Klub rendszeresen tart összejöveteleket, itt egymástól tanulnak leginkább. A háztáji dolgokat és a régi hagyományokat, munkamozzanatokat osztják meg egymás közt. A kórus is általuk alakult meg, így az éneklésben is egymást tanítják, segítik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	51	11	22%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	48	12	25%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	40	7	18%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	32	5	15%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	19	3	16%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	15	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A településen hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk. A magas korra, egészségi állapotra és romlott fizikumra való tekintettel az önkormányzatnál is törekszünk arra, hogy ezek az emberek könnyített munkát kapjanak.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

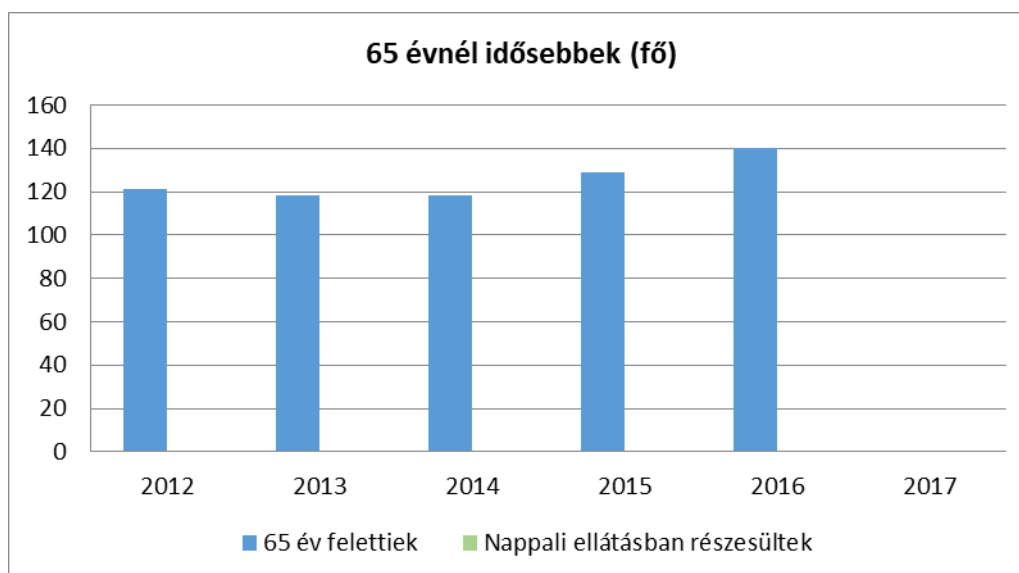
Az önkormányzat az egészségügyi ellátás keretein belül az alábbiakat biztosítja: házi orvosi vegyes körzet, védőnői szolgálat.

Szakrendelés legközelebb Komló városában található. Településünkön falugondnoki szolgálat működik. A falugondnoki busszal megoldható a gyógyszerkiváltás, kisebb bevásárlások elvégzése, valamint a szakorvoshoz, kórházba történő beszállítás lehetősége is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	121	n.a	#ÉRTÉK!
2013	118	n.a	#ÉRTÉK!
2014	118	n.a	#ÉRTÉK!
2015	129	n.a	#ÉRTÉK!
2016	140	n.a	#ÉRTÉK!
2017	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	n.a
2013	n.a
2014	n.a
2015	n.a
2016	n.a
2017	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2013	0	0	0	n.a	10	52	17
2014	0	0	0	n.a	13	52	20
2015	0	0	0	n.a	15	52	20
2016	0	0	1	n.a	15	52	20
2017	0	0	0	n.a	15	52	20

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat segíti az idős korosztály szállítását saját falugondnoki busszal, valamint egy 18 fős nagyobb busszal, amivel kirándulni, színházba tudnak menni. A könyvtár megtalálható a faluban bárki számára.

A sportpályán gyakran zajlanak futballversenyek, és egyéb magyarhertelendi közösségi sportesemények.

A közösségi centrumban is egész évben, főként az ünnepekhez kötődően, helyi rendezvények kerülnek megtartásra.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	1 167	n.a	n.a
2013	1	1 167	n.a	n.a
2014	1	1 167	n.a	2
2015	1	1 167	n.a	2
2016	1	n.a	n.a	1
2017	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TEIR

A településen, a közösségi centrumban, könyvtár működik, amelyet a lakosság rendszeresen látogat. A településen található templomban heti egy alkalommal az abaligeti plébános szentmisét tart, melyen a hívők rendszeresen részt vesznek.

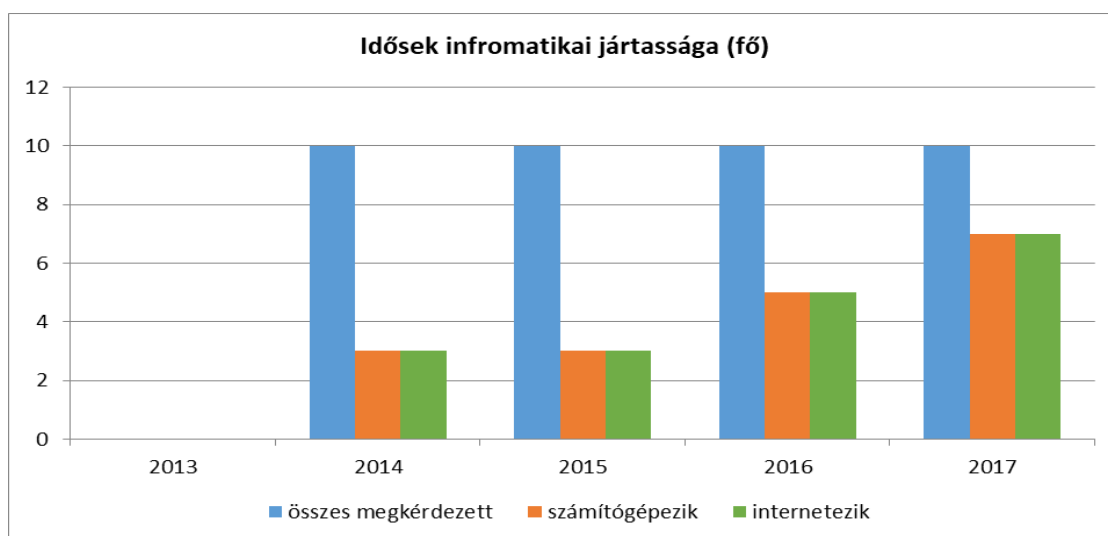
c) idősek informatikai jártassága

Fontosnak tartjuk az idősek informatikai képzését. Vannak, akik rendelkeznek otthonukban internet hozzáféréssel és így szinte alapfokon, de tudnak bánni az internettel. Nagy segítség nekik a kapcsolattartásban az elvándorolt gyerekekkel, unokákkal.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2013	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2014	10	3	30,0%	3	30,0%
2015	10	3	30,0%	3	30,0%
2016	10	5	50,0%	5	50,0%
2017	10	7	70,0%	7	70,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2013	n.a
2014	n.a
2015	3
2016	3
2017	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Falunapon, falusi rendezvényeken rendszeresen be van vonva az idősebb korosztály. A településen dalkör, nyugdíjas klub működik. Sok segítséget kapunk a rendezvényeken tőlük, akár gasztronómiában, akár hagyományőrzésben.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony nyugdíj, nehéz megélhetés	munkahelyek létrehozása, öngondoskodás segítése
Elmagányosodás	közösségi programok, informatikai és egyéb tanfolyamok, rendezvények

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A településen élnek fogyatékossgal rendelkező személyek de nyilvántartásunk nincs róla.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, legtöbb vállalkozásnál nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzete rendkívül kiszolgáltatott, de a hátrányos megkülönböztetésről nincs rendelkezésünkre álló információ.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Magyarhertelenden falugondnoki szolgálat működik, mely segíti az arra rászoruló lakosokat abban, hogy hozzájussanak a megfelelő szakorvosi ellátáshoz, vagy, hogy más ügyekben segítséget kapjanak.

A családsegítésről a családsegítő szolgálat gondoskodik, a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás keretein belül.

A házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást Komlóról látja el a Komlói Szociális Szolgáltató Központ. A jogszabály szerint az részesülhet házi segítségnyújtásban, aki napi négy óránál kevesebb gondozásra szorul, ennél több időnél, már nem vehető igénybe.

Az étkeztetésben településünkön a szociális étkeztetésre jogosult lakosok tarthatnak igényt. Az étkeztetést a magyarszék helyi társulás konyhája látja el.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályi változások a fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű emberek pénzbeli és természetbeni ellátására jelentős mértékben hatott. A rokkantnyugdíjas rendszer megváltoztatása jelentős mértékben átalakította az ellátásokat. A jogosultsági viszonyok jelentős mértékben szigorodtak és a felülvizsgálatot követően a nyílt munkaerőpiacra való visszatérésük sok nehézséggel jár.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	33	28	61
2013	32	28	60
2014	28	27	55
2015	25	20	45
2016	25	24	49
2017	n.a	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból kiderül, hogy a megváltozott munkaképességű emberek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat a településen.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	n.a		
2013	n.a		
2014	n.a		
2015	n.a		
2016	n.a		
2017	n.a		

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számát illetően nem áll rendelkezésre adat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek mindegyikében az akadálymentesítés csak részlegesen megoldott, rámpával felhajtóval rendelkeznek az épületek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A teleház, könyvtár és a közösségi tér egy létesítményben van, itt felhajtó rámpa van de a teljes akadálymentesítés nem megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A polgármesteri hivatal épülete részben akadálymentesített, termálfürdő részben akadálymentesített megközelíthető. Kisebb vállalkozásokról tudomásunk nincs e téren.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat a parkok kialakításánál törekedett az akadálymentesítésre. Az utak, járdák rossz minősége miatt problémás a közlekedés. Összességében nem megoldott ezen területek akadálymentessége.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincs fogyatékos személy számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatás. A szakosított szociális szolgáltatások igénybevételére a megyeszékhelyen nyílik lehetőség.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentesítés nem teljes	Szükséges épületek átalakítása, berendezések segédeszközök beszerzése, beüzemelése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Civil szervezetek	
Magyarhertelend Bordalkör Egyesület	programok, utazások szervezése főként az időskorú lakosság számára
Magyarhertelend Sport Egyesület	ifjúság egészséges életmódjára való törekvés, sportpálya – futball, kézilabda
Magyarhertelend Termál Turisztikai Egyesület	kulturális programok szervezése, helyi vállalatok segítése, turisztikai lehetőségek feltérképezése, megvalósítása
Magyarhertelend Polgárőr Egyesület	közbiztonság, rendezvények biztosítása
Barátúr-Magyarhertelend Német Nemzetiségi Önkormányzat	kulturális tevékenység, hagyományőrzés

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Magyarhertelend Sport Egyesület, Magyarhertelend Polgárőr Egyesület, Barátúr-Magyarhertelend Német Nemzetiségi Önkormányzat között a partnerség szoros kapcsolattartás folyamatos. Pályázati lehetőségek kihasználásának segítése.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat tagja a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulásnak, melynek célja az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatainak hatékonyabb, szakmailag magasabb színvonalon történő ellátása. Magyarországi Közös Önkormányzati Hivatal tagönkormányzata vagyunk. A Mecsek Hegyháti Önkormányzati társulásnak is tagjai vagyunk, amely turisztikai fejlesztés céljából jött létre.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Barátúr-Magyarhertelend Német Nemzetiségi Önkormányzat a célcsoportra jellemző tevékenységet folytat saját és önkormányzati segítséggel, valamint település fejlesztő tevékenységük is jelentős.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szabadidős programok rendezvények lebonyolítása, idősök napja és kirándulások szervezése faluszépítő tevékenységek sokaságát végzik a települési civil szervezetek. A különböző célcsoportokat próbálják összekovácsolni és beintegrálni a közösségi életbe.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Magyarhertelend Önkormányzat Képviselőtestülete az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett helyzetelemzés program elkészítésének folyamatába bevonja a civil szervezeteket, Falugondnoki Szolgálat munkatársát, a nemzetiségi önkormányzatot, a családsegítő szolgálat munkatársait, a szociális szolgáltató központ munkatársait. Közös egyeztetés után a feltárt problémák vizsgálatra kerülnek, és közös együttműködés keretén belül törekednek arra, hogy ez a kapcsolat és munka a jövőben is folyamatos maradjon.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A helyi esélyegyenlőségi program elérhető lesz a település honlapján, ahol bárki számára hozzáférhető. Valamint az egyes problémákat, észrevételeket az önkormányzatnál lehet megtenni, illetve a fent említett munkatársak bármelyikénél.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Aluliskolázottság Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása Munkahelyre jutás - munkahely megtartás 	<ul style="list-style-type: none"> Szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciós támogatás Munkahelyek hozzáférési lehetőségeinek feltérképezése, fórumok, képzések
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> Gyermekek napközbeni ellátása Korai iskola elhagyás Gyermekvállalási kedv támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> Délutáni napközi, családi napközi, iskolai, óvodai foglalkozások, klubok, szakkörök megszervezése pályázati segítséggel. Legalább 16 éves korig, de inkább még azon túl is folytasson a célcsoport iskolai tanulmányokat. Korai gyermekvállalás lejjebb szorítása. Szakemberek bevonása. Tájékoztatók, felvilágosító előadások, fórumok szervezése Élhetőbb település kialakítása. Vonzó programok, intézmények, szolgáltatások biztosítása – gyermekvállalási kedv növelésére
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> Alacsony nyugdíj, nehéz megélhetés Elmagányosodás 	<ul style="list-style-type: none"> Munkahelyek létrehozása, öngondoskodás segítése Közösségi programok, informatikai és egyéb tanfolyamok, rendezvények
Nők	<ul style="list-style-type: none"> Kisgyermekes édesanyák, nők visszaintegrálása a munkába 	<ul style="list-style-type: none"> Olyan munkahelyek teremtése ahol a nők dolgozni tudnak, akár rész munkaidőben is. Munkahelyre eljutás, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása. Családbarát vállalkozások beindítása, bevonása
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> Az akadálymentesítés nem teljes 	<ul style="list-style-type: none"> Szükséges épületek átalakítása, berendezések segédeszközök beszerzése, beüzemelése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciós támogatás Munkahelyek hozzáférési lehetőségeinek feltérképezése, fórumok, képzések. 	Önkormányzat, Munkaügyi Hivatal Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Védőnő Egészségügyi szolgáltatók Szociális Szolgáltató Központ Civil szervezetek Vállalkozások Felnőttoktatást biztosító iskola
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> Délutáni napközi, családi napközi, iskolai, óvodai foglalkozások, klubok, szakkörök megszervezése pályázati segítséggel. Legalább 16 éves korig, de inkább még azon túl is folytasson a célcsoport iskolai tanulmányokat. Korai gyermekvállalás lejjebb szorítása. Szakemberek bevonása. Tájékoztatók, felvilágosító előadások, fórumok szervezése Élhetőbb település kialakítása. Vonzó programok, intézmények, szolgáltatások biztosítása – gyermekvállalási kedv növelésére 	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Önkormányzat Köznevelési Intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola) Civil szervezetek Egészségügyi szolgáltatók Védőnő
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> Munkahelyek létrehozása, öngondoskodás segítése Közösségi programok, informatikai és egyéb tanfolyamok, rendezvények 	Önkormányzat Szociális Szolgáltató Központ Nyugdíjas klub Egészségügyi szolgáltatók Rendfenntartó szervek (Rendőrség, Polgárőrség, Falugondnok) Munkaügyi Hivatal Civil szervezetek Helyi vállalkozások
Nők	<ul style="list-style-type: none"> Olyan munkahelyek teremtése ahol a nők dolgozni tudnak, akár részmunkaidőben is. Munkahelyre eljutás, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása. Családbarát vállalkozások beindítása, bevonása 	Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat Munkaügyi Hivatal Vállalkozások Köznevelési intézmények Felnőttoktatást biztosító iskola
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> Szükséges épületek átalakítása, berendezések segédeszközök beszerzése, beüzemelése 	Önkormányzat Polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életkörülményeik javulnak, egyenlő tagjai lesznek a társadalomnak a munkájuk elismerhető lesz, és a munkakedvük növekszik, munkahelyüket hosszú távon is meg tudják tartani, ezáltal önfenntartóvá válnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők anyagi problémáin segítsünk azáltal, hogy munkahelyhez juttatjuk őket és segítünk a felzárkóztatásban.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fejlődését, iskoláztatását, szociális biztonságát, valamint a szabadidős tevékenységeik segítségét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségének megőrzésére, életminőségük javítására, elmagányosodásuk, izolálódásuk csökkentésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkába való visszatérés segítségét, valamint gátoljuk a negatív diszkrimináció megjelenését. Segítséget nyújtunk a gyermeknevelésben, napközbeni ellátásukban.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők problémáira, életminőségük javítására, településünk akadálymentesítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Aluliskolázottság	Mélyszegénységben élők iskolázottságán javítani kell munkanélküliség visszaszorítása érdekében. általános iskola hiánya, kevés szakképzett munkaerő.	A megélhetést biztosító munkahelyhez, munkakörhöz szükséges iskolaszakképzés megszerzése		Az érintettek tájékoztatása a lehetőségekről, kapacitáin az aluliskolázottakat tanulmányaik befejezésére	Önkormányzat, munkaügyi hivatal, vállalkozások, felnőtt oktatást biztosító iskola	2023.01.01.	szakképzett munkaerő létszámának növekedése, lezárt 8. általános - illetve szakképzési tanulmányok	pályázati lehetőségek, iskoláztatási lehetőségek, támogatások	függ az anyagi támogatottságtól, folyamatos
2	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	Az érintett lakosság körében igen magas fokú a káros szenvedéllyel élők száma. Továbbá a helyzetük miatt nehézkes eljutniuk megfelelő egészségügyi ellátást biztosító intézménybe, problémát okoz a gyógyszerek kiváltása.	Az orvosi ellátáshoz való hozzáférés segítése. Egészségi állapot javulása.		Egészségtudatos életmódra nevelés. Prevenációs támogatás, tájékoztató fórumok létrehozása. Települési támogatás, gyógyszer-támogatás. Méhnyakrák-szűrés.	egészségügyi szolgáltatók, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, önkormányzat, védőnő	2023.01.01.	Többen jelennek meg szűrővizsgálatokon. A kiszűrtek száma változik. Csökken a beteglétszám-	pályázati erőforrások, anyagi források - szűrőbuszok, eszközök, utaztatás	OEP finanszírozás részben folyamatos
3	Munkahelyre jutás munkahely megtartás	A hátrányos helyzet gyakran generációkon át öröklődik. Eladósodottság, devizahitelek.	Az öröklődő hátrányos anyagi helyzet csökkentése munkavállalás, megfelelő szakképzés	"Magyar Falvak" Program	A célcsoport igényeihez illeszkedő képzések, tájékoztatók. Munkahelyek hozzáférése	önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat, Munkaügyi Hivatal	2018.01.01.	csökkenő munkanélküliség, szociális ellátások csökkenése	pályázati erőforrások, helyi gazdaság - munkahely	folyamatos anyagi fedezet biztosítása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		Nehéz ebből kilépni. Nehéz elhelyezkedni. Közfoglalkoztatás azok számára, akik az elsődleges munkaerő-piacon nem tudnak elhelyezkedni (mentális, vagy egészségügyi problémák miatt). Közfoglalkoztatás segíti a vissza integrálódást a munka világába.	Elvégzése által. A munkába állás, a munka hosszú távú megtartása által javuló anyagi helyzet.		Lehetőségeinek feltérképezése.					

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek napközbeni ellátása	A gyermekek napközbeni ellátása főként a nyári, de az év más időszakában is gondot jelent. Emiatt nehéz a kisgyermekes édesanyáknak munkát találni, munkába járni, munkahelyet megtartani. Ez kereset kiesést eredményez.	Gyermekek napközbeni ellátása biztonságos, intézményes keretek között. Pl. délutáni napközi, családi napközi, iskolai, óvodai foglalkozások.		Családi-, iskolai-, óvodai napközi, ifjúsági klubok, szakkörök, nyári táborok szervezése oly módon, hogy bárki számára hozzáférhető legyen. Pályázati erők bevonása szükséges.		2023.01.01.	ifjúsági klubok, szakkörök, napközis foglalkozások létrejötte, megalakulása	pályázati erőforrások, civil szervezetek, köznevelési intézmények támogatása, önkéntesek, közösségi centrum	erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható
2	Korai iskolaelhagyás	A fiatalok 16 éves korukig, de inkább még tovább folytassanak iskolai tanulmányokat és	A fiatalok maradjanak minél tovább iskolapadban. Folytassák		Fórumok, felvilágosítások, események szervezése, megtartása	egészségügyi szolgáltatók, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,	2023.01.01.	Csökkenő munkanélküliség az adott korcsoportban. Elvégzett iskolai	iskolai fórumok, védőnői tájékoztatók, pályázati források	Az erőforrások megléte mellett folyamatosan fenntartható.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		azokat sikeresen fejezzék is be. Korai gyermekvállalás lejebb szorítása felvilágosítással.	tanulóyaikat, szerezzenek szakmát. A kallódás, céltalan élet helyett felvilágosítás - munkába integrálás. A szakképesítés megszerzésének támogatása. A korai gyermekvállalás lejebb szorítása felvilágosítással.		fiatalságnak, ahol a korai gyerekvállalásról, továbbá a szervenélybetegsége káros következményeiről kapnak felvilágosítást, valamint a szakképzettség, iskolázottság előnyeiről, lehetőségeiről tájékoztatást.	önkormányzat, védőnő, iskola		képzések, tanulmányok. Csökkenő korai gyermekvállalás		
3	Gyermekvállalási kedv támogatása	A település lakossága folyamatosan öregedő tendenciát mutat. Egyre fogy a születendő gyermekek száma. Ezt megfordítandó gyermekvállalási szempontból élhetőbbé kell tenni a községet.	Nőjön az az élveszülések száma. Egyre több kisgyermekes család települjön be a községbe. Élhető település kialakítása gyermekbarát intézkedésekkel. Játszótér, közlekedés, programok, intézményhálózat		Élhető település kialakítása - játszótér, gyermekbarát programok, intézményhálózat (bölcsőde, óvoda, iskola), gyermekfoglalkozások (klubok, szakkörök, családi napközi), közlekedés (iskolabusz) fejlesztésével, javításával, kialakításával.	polgármester, önkormányzat, védőnő	2023.01.01.	Növekvő élveszülések száma, több betelepülő kisgyermekes család	pályázati források, vállalkozások támogatása	folyamatosan fenntartható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Kisgyermekes édesanyák, nők visszaintegrálása a munkába	A célcsoportnak nehéz visszatérni gyermekvállalás után munkába. Nehézes gyermeke napközbeni	Gyermekek napközbeni elhelyezésére legyen lehetőség. Vállalkozások támogatása a településen. Olyan		Munkahelyteremtés, képzések, tanfolyamok. Gyermekek napközbeni ellátásának megoldása.	Önkormányzat, munkaügyi hivatal, vállalkozások, felnőtt oktatást biztosító iskola, köznevelési	2023.01.01.	Adott célcsoportban csökken a munkanélküliség, alulképzettség száma. Nő a munkaerő-piacra	támogató vállalkozások, pályázati erőforrások	az erőforrások megléte esetén az intézkedés folyamatosan fenntartható.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		ellátása, kevés munkahely, szakképzettség hiánya.	munkahelyek teremtése, ahol a munkába visszatérő nők dolgozni tudnak. Családbarát munkahelyek, munkába jutás megoldása		Táv munka.	intézmények, vállalkozások		visszatérők száma		
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Alacsony nyugdíj, nehéz megélni	Az átlag nyugdíj és a nyugdíjszerű ellátások alacsony mértéket mutatnak. A nyugdíj mellett nincs semmilyen egyéb keresetkiegészítés.	Az idősek anyagi helyzetének javítása oly módon, hogy tanácsot, felvilágosítást, lehetőséget kapnak arról, hogyan tudnának nyugdíj mellett munkával keresetkiegészítésre szert tenni.		Olyan munkahelyek létrehozása, amelyek a célcsoportból tudnak foglalkoztatni. Jövedelemkiegészítő tevékenységek bevezetése. Öngondoskodás elősegítése, fórumok. Háztáji gazdaságok.	polgármester, önkormányzat, Szociális szolgáltató központ, munkaügyi hivatal, helyi vállalkozások	2023.01.01.	Célcsoporton belüli növekvő életszínvonal.	vállalkozói támogatások, állami beavatkozások, pályázati források	öngondoskodás elősegítése, meglévő források esetén folyamatosan fenntartható
2	Elmagányosodás	A generációs együttélés megszűnt. Az időskorúak izolálódnak, egyre inkább magukra maradnak és közösségi események, odafigyelés hiányában idővel elmagányosodnak.	Elszeparálódás, elmagányosodás csökkentése különféle rendezvényekkel, szociális háló kialakításával.	EFOP	Közösségi programok, tanfolyamok szervezése az adott célcsoportnak. Informatikai képzés, kapcsolattartás, generációk összekapcsolása, DJP-pont megléte szabad wifi, számítógépek, telefon, tablet. Rendezvények szervezése.	polgármester, önkormányzat, Szociális szolgáltató központ, falugondnok, civil szervezetek	2023.01.01.	kevesebb elszigetelődött időskorú lakos	állami támogatás, pályázati források, vállalkozói támogatások, önkéntes támogatás	folyamatosan fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	A meglévő intézményeink csak	Akadálymentes bejutás a település		Épületek teljes-körű akadálymentesítése	polgármester, önkormányzat	2023.01.01.	Akadálymentes környezet	Pályázati erőforrások,	Beszerezés, megvalósítás,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		részben akadálymentesek. Az utaztatás akadálymentesített járművekkal megoldott.	minden intézményébe.		polgármesteri hivatal, közösségi centrum. Utak, járdák akadálymentesítése.			rámpák, egyéb szükséges megoldások megléte	önkormányzat	üzemeltetés, folyamatos állagmegóvás biztosítása, megoldása

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

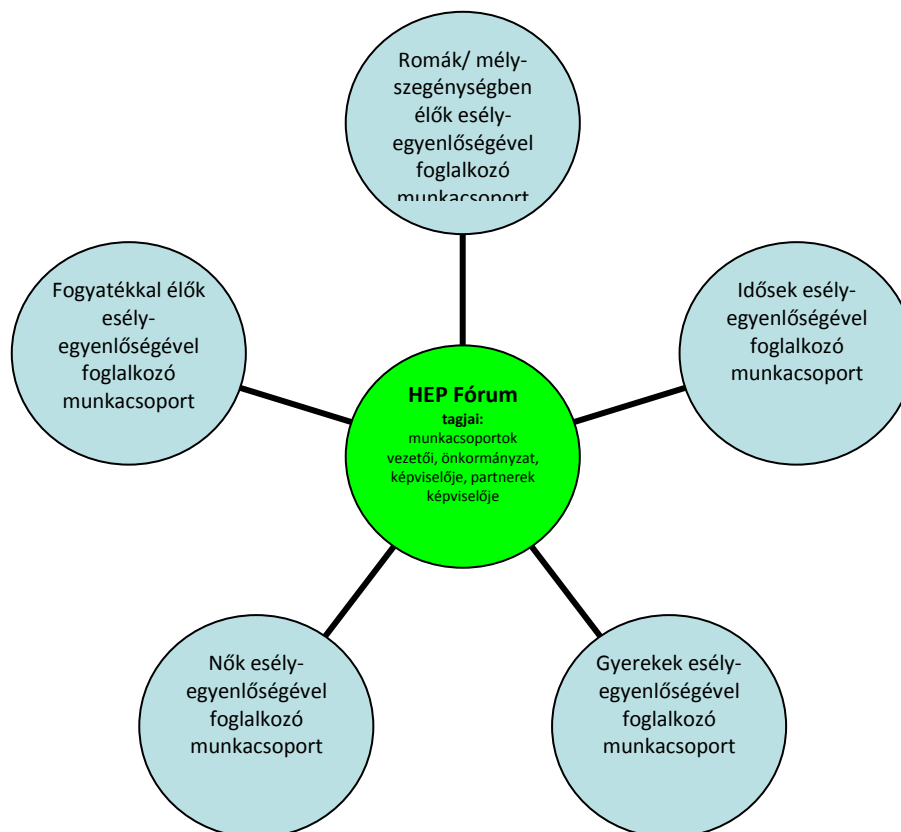
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Magyarhertelend község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Magyarhertelend község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 76/2018. (XII.19) számú határozatával elfogadta.

Dátum 2018. 12. 19.

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Alíráás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Barátúr- Magyarherterlend Német Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Brázay Kálmán Általános Iskola, Gimnázium	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

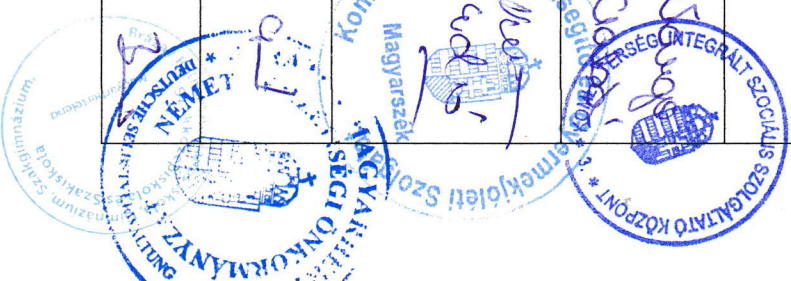
² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenzte.

R= részt vett, E= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenzte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

KIVONAT

amely készült Magyarhertelend Községi Önkormányzat Képviselőtestületének
2018. december 19-én
megtartott nyílt ülésen elhangzott döntésről

76/2018. (XII.19.) számú határozata

Magyarhertelend Községi Önkormányzat Képviselőtestülete elfogadja Magyarhertelend község Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Szeledi Katalin sk.
polgármester

Dr. Sitkei Lukács sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Debreceniné Takács Livia
Debreceniné Takács Livia
ig.ea.

